

EL QUINZE

de **Público**

La Nit de
Santa Llúcia
d'Òmnium
arriba a la
70a edició

P26

“Entre Junts
i Esquerra
cal un factor
d'equilibri
que pot ser
el PDeCAT”

Entrevista a Artur Mas

129è president de la Generalitat

PÀGINA 2

MONTSE GIRALT

La pandemia empeora y pone en riesgo las fiestas navideñas

El Govern valora varias medidas para frenar los contagios

Año complicado para quienes hacen el agosto en Navidades

La cultura popular planta cara a la crisis sanitaria **PÁGINAS 6-11**

Asentamientos, la otra cara del sinhogarismo

El incendio mortal de Badalona constata la exclusión laboral y residencial de los migrantes **P18**

Santa Anna, el Gòtic en tiempo de pandemia

La parroquia refuerza el reparto de alimentos y la atención personalizada **P20**

Entre l'amnistia i la paret

Jordi Muñoz
Professor de ciència política UB

Alternativas locales al dominio de Amazon

Con el 'boom' de la compra online, nacen plataformas logísticas de proximidad **P22**

Entrevista Artur Mas, 10 anys de l'arribada a la presidència de la Generalitat

Artur Mas, al Palau Robert de Barcelona.

MONTSERRAT

“No tiro la tovallola per la reconciliació de JxCat i el PDeCAT”

Artur Mas i Gavarró

129è president de la Generalitat

Artur Mas repassa en aquesta entrevista els intensos i convulsos deu anys des que va arribar a la presidència de la Generalitat. Des de les retallades al pas al costat pel veto de la CUP, el 9-N o l'actual disgragació del seu espai polític que no desisteix de reunificar

Ferran Espada
BARCELONA

El dia 23 de desembre farà deu anys que va ser investit president de la Generalitat i el dia 27 de desembre travessava la plaça Sant Jaume per entrar a Palau a prendre possessió del càrrec...

Finalment creuava la plaça Sant Jaume! [Somriu].

A la tercera va ser la vençuda...
Sí, senyor!

Com el recorda, aquell dia?
Amb alegria. En tinc un molt bon record. Però sense nostàlgia.

Per què?
Perquè quan vaig deixar de ser president, en el fons, vaig quedar una mica alliberat. No perquè jo ho volgués deixar. Jo estava totalment disposat a continuar, però van ser les circumstàncies del moment i el veto de la CUP que em van portar a decidir fer el pas al costat. Tindria nostàlgia si hagués marxat amargat, empipat o amb ganhes de venjança i un sentiment d'injustícia. I no és el cas. I com que les circumstàncies que em van tocar viure van ser especialment dures i molt intenses, doncs nostàlgia respecte a l'època de president no en tinc. Ara, no puc negar que aquell 27 de desembre de l'any 2010, després d'una molt llarga batalla contra gairebé tots els elements per arribar a la presidència de la Generalitat, va ser un dels millors dies de la meva vida, sobretot de la meva vida política.

Vostè, al seu llibre *Cap fred, cor calent*, defineix aquesta etapa com “la tempesta perfecta”. Va ser així?

Exactament així. A mi se'm van posar tots els elements possibles en contra. I tots a l'hora. Crisi econòmica, social, la Generalitat arruïnada, sense capacitat de crèdit, els europeus i els espanyols pressionat per no gastar i les retallades que això va comportar, que va generar una forta contestació social. Cal afegir-hi una majoria al Parlament clara però no suficient per governar sol, un PP a Madrid amb majoria absoluta i el moviment independentista al carrer pressionant fort. I a més, la confessió del president Pujol. Tot això, tot junt i tot a l'hora.

Li sap greu que se'l recordi com el president de les retallades?

Crec que seria profundament simplista i sobretot profundament injust. Però no em farà perdre ni un sol minut de son que hi hagi determinada gent que em recordi per això. És un recurs fàcil, perquè de retallades en feien tots els governs d'Europa, independentment del seu signe polític. Re-

cordo que el Govern més retallador de tot Europa va ser el grec, que era molt d'esquerres, amb Syriza al capdavant. Deu anys després, per lluitar contra la pandèmia i la crisi que ha provocat, han canviat l'enfocament del tot. I ara resulta que es tracta de gastar i invertir molt, i de no tenir en compte els déficits públics. Ha canviat com un mitjà, això. Però a mi em va tocar viure la política restrictiva d'Europa i, a sobre, interpretada des de Madrid, que volia dir centrifugar tot el problema cap a les autonomies i els ajuntaments perquè ells no haguessin de retallar gaire. Tinc clar que no hi havia cap més alternativa per salvar les polítiques bàsiques de l'Estat del benestar que ajustar els pressupostos. I per tant calia fer-ho el millor possible i vaig tenir un equip de gent molt bo per fer una feina que a qualsevol que estigués en el nostre lloc li hauria tocat fer, però probablement s'hauria fet pitjor.

Vostè com a president va intentar negociar el pacte fiscal amb el president Rajoy i va fracassar. I va negociar l'Estatut amb el president Zapatero i també va ser un fracàs. A quina conclusió ha arribat en la seva relació amb els governs espanyols, seguin del signe que siguin?

La conclusió és molt clara. Que abans del gir cap al sobiranisme i l'independentisme es va intentar tot dins del camp autonòmic i constitucional. Tot! Des del primer Estatut del 79, un segon Estatut –on aquí sí que en vaig ser protagonista– que volia servir per a 25 anys més, com el primer. Una nova generació. I davant el fracàs d'aquest segon Estatut en la via constitucional, l'única sortida que hi vaig veure dins el camp autonòmic va ser centrar-nos en el tema del finançament i negociar un sistema no igual però similar al del País Basc i Navarra. I la resposta del president Rajoy, en contraposició a la seva ambigüitat habitual, va ser d'una rotunditat absoluta a rebutjar-ho. Un no total, definitiu, sense ni tan sols parlar-ne. I allà es va acabar tot.

Hi ha qui diria que va començar tot...

Sí. Va saltar la pantalla. Va acabar una etapa, i com que ni en la vida ni en la política existeix el buit, doncs l'espai que es va generar es va omplir amb un projecte que és el que hem coneugut com el procés d'autodeterminació. Que va ser una reacció en legítima defensa davant d'un esgotament total de la via tradicional autonòmica.

Tampoc la relació amb altres autoritats de l'Estat ha estat gaire bona. Vostè al seu llibre explica que Jordi Pujol li va dir que Joan Carles I "no ens estima". I Felip VI? És evident que tampoc. Però jo no demano que ens estimin, demano que ens respectin.

Felip VI no ha respectat els catalans?
No.

Per què? Es refereix al discurs del 3-O?
Sí, pel discurs, però sobretot perquè ell és el cap de l'Estat i no és executiu, i això vol dir que no pot prendre decisions. Com que és una figura que ens representa a tots –també a nosaltres mentre no seguim independents–, doncs hauria de representar els més de dos milions de catalans que voten independència. I no és que els oblidés, és que els va atacar frontalment. Els va tratar gairebé de delinqüents.

Després dels tripartits vostè refà els ponts amb ERC el 2012, amb l'arribada d'Oriol Junqueras a la presidència del partit, i fan un acord parlamentari de suport al seu Govern. Com va ser la relació entre tots dos?
Des del gener de l'any 2013 fins a l'agost del 2014 la meva relació amb Oriol Junqueras va ser francament bona. És evident que llavors no va voler fer el pas d'estar al Govern i va preferir la comoditat de l'oposició, on no es va haver de cremar amb les retallades i la crisi. Però es comprenen les dificultats i s'ajudava.

I que va passar després de l'agost?
Que Esquerra va decidir posar distància a aquella bona relació i començar a marcar posicions. ERC comença a generar una gran desconfiança respecte a la nostra voluntat real de fer la consulta del 9 de novembre, que teníem acordada. Jo no donava crèdit, perquè estàvem absolutament compromesos i disposats a jugar-nos-la, tal com s'ha demostrat.

Doncs malgrat la distància, el seu partit i ERC van fer Junts pel Sí i van acceptar que vostè fos el presidenciable, encara que no encapçalés la llista.

Sí. És cert que aquest allunyament que ERC em va tenir durant bastant temps es va mig recompondre l'estiu de l'any 2015 abans d'unes eleccions plebiscitàries que havien de completar el 9-N, amb l'operació electoral de Junts pel Sí, que és la plataforma electoral més àmplia, diversa i plural que s'ha fet a Catalunya en les darreres dècades. Ho tenia entre cella i cella, i al final me'n vaig sortir. I Esquerra s'hi va apuntar a l'últim moment, però no com una operació estratègica, sinó perquè no van aguantar la pressió per dir que no. Perquè no hi creien del tot. Si hi haguessin cregut encara existiria, però se la van carregar.

Vostè apunta a ERC, però no és això el que fa també JxCat? Com encaixa la disgregació i fragmentació del seu espai polític?
Estic molt decebut. No me n'amago. Això no vol dir que jo me'n desentengui ni que estigui derrotat malgrat aquesta disgrega-

ción. No tiro la tovallola, perquè penso que això en algun moment s'ha de recompondre, perquè l'actual disgregació no té cap sentit. Tindria sentit si hi hagués una diferència en el plantejament nacional català d'una enorme profunditat. Com va passar entre CDC i UDC. Però sobre la voluntat d'una Catalunya independent, quina diferència hi ha entre JxCat i el PDeCAT?

I com ho pensa fer per reunificar JxCat i el PDeCAT?

Jo personalment no ho vull liderar. No em correspon. Però sí que vull ser útil per a la reconciliació i per a la integració futura. Per reconstruir els ponts. Crec que en algun moment s'haurà de produir.

N'ha parlat amb Carles Puigdemont? Què n'opina?

Ell no pot estar-hi en contra. Perquè estic segur que també li dol el que ha passat.

Però Puigdemont tampoc va voler liderar el PDeCAT. Li hauria agradat?

Sí, perquè la seqüència lògica era que el president Pujol havia estat uns 25 anys al capdavant del projecte, jo uns 15 anys, i el president Puigdemont havia de ser el nostre relleu, que entre tots dos hi havíem estat 40 anys, que són molts. Ara li tocava al president Puigdemont.

I perquè Puigdemont no ha continuat?

Cadascú és com és. El president Pujol i jo mateix teníem una idea molt clara de què volia dir dirigir un partit. El president Puigdemont té altres idees i visions sobre això. No se n'amaga.

Hi ha dirigents de JxCat que parlen de CDC amb displicència, com un llast, i en fan dures crítiques, també del PDeCAT. No li dol?

És cert, això és cert. És evident que això a mi no em complau. Però jo vinc d'una època i d'una tradició en què entre CDC i UDC hi havia hagut mil problemes de relació. I en canvi ens vam mantenir junts durant dècades, fins que un tema ideològic profund i de projecte de país com és la independència ens va separar. Però fins llavors, uns i altres, ens havíem empasat tots els gripaus necessaris a canvi de continuar junts i no disgregar l'espai. A mi el que em sap greu ara no són les discrepàncies, que poden ser fins i tot saludables, o que hi hagi gent que vegi el nostre llegat polític amb més o menys entusiasme. Això és el nostre pa de cada dia dels partits polítics i de la condició humana. A mi el que em preocupa i em disgusta és que no hi hagi la capacitat de superar aquestes discrepancias i que es vagi a la disgregació en contra de dècades de sumar persones, sensibilitats i idees.

Però vostè al final s'ha quedat al PDeCAT. Per què?

A alguns, a molts, se'ns ha fet triar en contra de la nostra voluntat. No m'ha quedat més remei. M'he quedat al PDeCAT per coherència. M'he quedat allà on era. Però molta gent ho hem viscut com un gran disgust.

La CUP ha tingut massa poder en la política catalana?

Sí, però el poder no li donen els altres partits. El poder li va donar la gent que els va votar. A partir dels comicis del setembre del 2015, les eleccions a Catalunya agafen caràcter plebiscitari sobre la independència. La gent va donar majoria absoluta al Parlament a favor de la independència, però una part recau en la CUP i això li dóna un caràcter absolutament decisiu i per tant un gran poder. Una altra cosa és que la CUP ha de saber com administra aquest poder, si és que

"La presa de possessió va ser un dels millors dies de la meva vida, però no tinc nostàlgia"

"Seria simplista i injust que se'm recordi per les retallades; en feien tots els governs d'Europa"

"Junts pel Sí va ser la plataforma electoral més àmplia i plural feta a Catalunya en dècades"

MONTSE GIRALT

Entrevista Artur Mas, 10 anys de l'arribada a la presidència de la Generalitat

el seu objectiu real és arribar a la independència, que és del que va el procés actual.

I quin creu que és l'objectiu de la CUP?

Amb la CUP no saps mai si és més important la revolució i carregar-se el sistema que no pas la independència. Bé, si que ho saps: és que és més important carregar-se el sistema que arribar a la independència. Però qui ha de fer la reflexió és la gent que va triar i que tria la CUP quan vota. Ara bé, a mi no em va fer fora la CUP. La decisió de marxar va ser meva per garantir la continuïtat del projecte sobiranista, que requereix unitat estratègica, cosa que després tampoc ha passat. La CUP el que em va negar és la possibilitat de votar-me. Però em podia haver quedat. Era una qüestió contra la meva figura i el que jo representava.

I es pot fer la independència amb aquests plantejaments?

Jo crec que no. Els vaig dir que la independència es guanya votant i no vetant.

El que sí que es va fer és el referèndum de l'1 d'octubre. Què representa l'1-O?

L'1-O és la culminació de la bona estratègia del projecte sobiranista, i a partir d'allà anem reculant. Molta menys unitat interna, més repressió de l'Estat; no avancem.

Per què?

Perquè les estratègies d'alguns partits subratllen molt l'interès partidista.

Parla d'Esquerra Republicana?

Sí. És evident. Constatí un fet. Esquerra Republicana fa un gir de 180 graus sobre la

"Vull ser útil per la reconciliació i integració de JxCat i PDeCAT; en algun moment es farà"

"Per la CUP és més important carregar-se el sistema que arribar a la independència"

"Després del 14-F els partits independentistes tenen l'obligació d'arribar a un acord"

seva estratègia. L'ERC que collava per anar molt ràpid passa a no tenir pressa; ara hem d'eixampliar la base, guanyar aliats...

No s'ha de fer tot això?

No dic que estigui en contra d'aquests plantejaments. Dic que ERC feia el contrari, i que amb això m'hi vaig trobar jo i després el president Puigdemont. Però també ha passat per desconfiances personals, visions estratègiques molt diferents sobre el mateix objectiu..., que crec que han debilitat el projecte sobiranista des de l'1-O. Amb una paradoxa, que és que en el pròxim Parlament és probable que torni a haver-hi una majoria independentista, i a mi m'agradaria que passés.

I l'entesa serà possible?

No hi hauria d'haver cap motiu perquè no fos possible si l'objectiu continua sent el mateix d'exercir el dret a l'autodeterminació i assolir un país independent. A més d'acabar amb la repressió de l'Estat amb una amnistia general i aixecar el país de la situació dramàtica en què es troba. Els actors independentistes que concorren a les eleccions, si obtenen majoria, tenen l'obligació, per respecte als votants, de posar-se d'acord. I si cal fer algun sacrifici personal, s'ha de fer. Ho diu algú que ho va fer quan va tocar.

Quin paper creu que ha de jugar el PDeCAT si treu representació? Està més a prop d'ERC o de JxCat ara mateix?

És que jo crec que entre Junts i ERC cal un factor d'equilibri, que pot ser el PDeCAT. Pot complir una funció de frontissa i de balança entre tots dos. Perquè el procés sobiranista no té cap possibilitat d'èxit si el món de JxCat i el d'ERC no s'entenen.

Està d'acord que la taula de diàleg no pot tirar endavant amb presos i exiliats, com es diu des de Junts?

Això Junts no ho ha practicat. Jo he vist el president Torra participant en la taula de diàleg. Si no hi ha assistit més és perquè per la covid i altres motius no se n'han convocat més.

Doncs li poso l'exemple dels pressupostos que s'han negat a votar de totes totes. Negociar més de 2.000 milions d'euros per part d'ERC o més de 200 per part del PDeCAT és traïr el procés?

Jo crec que no és cap traïció. És una estratègia. No és incompatible aixecar el país i defensar la independència. A l'inrevés, per mi és una simbiosi. Si ara mateix no podem ser independents, com és el cas, cal aprofitar un moment en què a Madrid tenim un cert marge de maniobra per ajudar a la gent. Això ho fan els bascos, els gallecs o els andalusos. Per què no ho podem fer els catalans? En aquest tema estic més proper a l'estratègia del PDeCAT o d'ERC que de la de Junts. Ara, quan Junts diu que hi ha d'haver algun tipus de confrontació amb l'Estat, també hi estic d'acord. Sense això no serem independents. La independència no ens la regalaran. Però la confrontació, si es torna a fer, ha de tenir garanties d'èxit i possibilitats de guanyar-la. És evident que això no s'ha tingut gaire en compte.

Amb Pedro Sánchez com a president del Govern espanyol hi ha alguna possibilitat més d'avancar que amb els presidents que a vostè li va tocar negociar.

Crec que sí, però no per Pedro Sánchez, sinó per l'aritmètica parlamentària. Sánchez no és gaire més procliu a les posicions catalanistes que Rajoy. Però Rajoy tenia

majoria absoluta i Sánchez necessita suports perquè no la té. Els números canten. Això ha estat sempre així, amb Aznar, Zapatero o González. Hi havia dos Aznar, el de la primera legislatura i el de la segona. El de debò era l'Aznar de la majoria absoluta. No coneixem el Pedro Sánchez de debò, perquè no ha tingut majoria absoluta. I probablement no la tindrà.

CDC està immers en procediments judicials sobre presunta corrupció, com l'anomenat cas del 3%, i algunes declaracions que apunten contra vostè, com les de Daniel Osàcar, extresorer de CDC. Què té a dir sobre això?

Sempre he rebutjat el concepte del 3%. Mai hem negat que quan legalment era possible hi havia finançament d'empreses a les fundacions de Convergència ajudant el nostre projecte. Després ha canviat, però era legal en aquell moment. I és probable que alguna d'aquestes empreses es pensés que a canvi tindrien més bona entrada de cara al Govern. Però jo nego l'existència del 3%, perquè per a una pràctica així hi ha d'haver una alteració dels contractes públics. Però no s'ha demostrat l'alteració de ni un sol contracte públic per afavorir una determinada empresa. Ni en el cas Palau. Falla alguna cosa fonamental per acusar d'un finançament irregular general amb un percentatge com el 3%. Això suposa un gran desconeixement de com s'adjudica l'obra pública. No ho fan els polítics, sinó els alts funcionaris, i les empreses públiques que tenen consells d'administració. No hi són els consellers ni el president, en les adjudicacions.

Per acabar, li farà cas a la seva mare? Sobre què? Sobre la barba? [Riu].

No, sobre els consells perquè no torni a la primera línia de la política.

En això sí, li faré cas. Sobre la barba, no. Vol que me la tregui, però de moment això no ho faré. M'haurà d'aguantar amb barba a canvi que no torni a la primera línia de la política.

"La independència no té cap possibilitat d'èxit si el món de JxCat i ERC no s'entenen"

"No coneixem el Pedro Sánchez de debò perquè no ha tingut majoria absoluta"

MONTSE GIRALT

Entre l'amnistia i la paret

Jordi Muñoz

Professor de ciència política a la Universitat de Barcelona

Finalment sembla que el darrer acte d'aquesta legislatura de la majoria independentista al Parlament serà una resolució per demanar una llei d'amnistia. És difícil d'entendre que un consens tan bàsic com aquest hagi costat tants mesos de posar-se en marxa. I és una mala notícia que altres grups de tradició democràtica se'n despengin. Perquè tothom sap que a Catalunya només es podrà transitar cap a una solució democràtica al conflicte polític si es treu els presos polítics de la presó i es permet el retorn de les persones

exiliades. El fet que fins ara no s'hagin fet passos en aquesta direcció és un fracàs col·lectiu que hauria de fer avergonyir els polítics de tots els colors.

La proposta d'amnistia, com totes les propostes polítiques de la majoria social i política catalana fins ara, toparà de nou amb un mur polític i constitucional a Madrid. Un *no* que ja han avançat alguns càrrecs del PSC i del PSOE. Però cal recordar que aquest *no* a l'amnistia, especialment si no va acompanyat d'alternatives per revertir la repressió, és una greu irresponsabilitat que ens allunyarà encara més de qualsevol esperança de solució.

Per això crida molt l'atenció que des de l'entorn dels comuns es mostri una posició tan bel·ligerant sobre la possibilitat de l'amnistia, titllant-la del "fetitxisme del tot o res", per exemple. Sobretoth perquè formen part del Govern espanyol. Formen part d'un Govern que no ha volgut o no s'ha esforçat prou ni tan sols a esmorteir la pressió de la Fiscalia sobre

els drets penitenciaris més bàsics dels presos polítics. L'agressivitat i l'acarnissament de la Fiscalia espanyola, acompanyada –és clar– de la sala penal del Tribunal Suprem, han fet que actualment els presos i preses polítics estiguin en una situació de reclusió total, sense accés a beneficis penitenciaris com el tercer grau o el 100.2.

Si el Govern és incapçap de canviar l'actitud de la Fiscalia, cosa que resulta sorprenent atès el perfil polític de la fiscal general de l'Estat, tindria encara altres alternatives per destensionar. Una de molt evident són els indults. Fins ara no hi ha hagut cap interès ni cap pressa a tramitar-los, ni s'ha mostrat cap predisposició a aprovar-los. Davant d'aquesta inacció, hi ha qui posa les esperances en la reforma del delict de sedició. És una via que podria contribuir a afavorir un escenari millor si implica una derrogació del delict i, sobretoth, si no es fa a canvi d'endurir altres delictes o crear-ne de nous. Perquè si no, al remat, podria acabar convertint-se en un instrument per perfeccionar la repressió i fer-la més robusta davant d'Europa, en lloc de revertir-la. Per això és poc realista demanar als partits dels presos i exiliats polítics que col·laborin en aquesta operació si no implica esborrar el delict del Codi Penal espanyol.

Problemes sense resoldre

En tot cas, aquestes solucions intermèdies, com la derrogació del delict de sedició i els indults, serien passos molt positius per crear un escenari de dis tensió previ a la resolució democràtica del conflicte. Però deixarien molts problemes sense resoldre, i per això podrien considerar-se, a tot estirar, com a passos en un procés cap a l'amnistia, que és imprescindible si es vol resoldre el conflicte de manera democràtica.

Fins ara, una part de l'independentisme català està fent molts esforços per mantenir el suport a la majoria de la investidura de Sánchez. Uns esforços que no reben correspondència, i això posa les coses cada cop més difícils. Sovint fa la impressió que des del Govern espanyol es volen alimen-

"El 'no' a l'amnistia, especialment si no va acompanyat d'alternatives per revertir la repressió, és una greu irresponsabilitat que ens allunyarà encara més de qualsevol esperança de solució"

tar les posicions més dures de l'independentisme, que insisteixen en la impossibilitat del diàleg.

Això és una mala notícia des del punt de vista de la política catalana, però també per a l'esquerra espanyola. Perquè l'aritmètica és tossuda, i només hi ha una majoria d'esquerres a Espanya si és amb la cooperació dels sobiranismes català i basc. Sense això, els números són els que són, i no hi ha cap possibilitat de cap transformació en sentit progressista de l'Estat. Pretendre governar indefinidament sense afrontar els problemes de fons, només brandint l'espantall de la dreta, és poc realista. Perquè, com és lògic, aquesta inacció farà més i més costós per als sobiranistes d'esquerres mantenir la posició. Per això, fa l'efecte que per a Podem i els comuns seria més intel·ligent pressionar el PSOE per afrontar aquestes qüestions, en lloc de seguir pressionant ERC. Perquè les alternatives aritmètiques a la majoria actual els deixarien totalment fora de joc.

Tot això, que podrien semblar consideracions tàctiques centrades en el curt termini, en el fons el que expressa és una realitat de fons, més estructural. Des del primer terç del segle XX, l'esquerra espanyola, encara que no ho vulgui, necessita les minories nacionals per fer front a les dretes i plantejar avenços socials. No hi ha alternativa. Però això, ara, exigeix passos que encara no hem vist. I la paciència no pot ser infinita.

El vicepresident d'Òmnium, Marcel Mauri, en l'acte per explicar la proposta de llei d'amnistia.

Actualitat Coronavirus

El Govern dará marcha atrás en el plan de Navidad

El empeoramiento de los principales indicadores de la pandemia pone de manifiesto la llegada de una tercera ola y evitará la flexibilización de las restricciones

Paula Ericsson
BARCELONA

El plan de desescalada de la Generalitat, en el cual se eliminaban las restricciones de movilidad para los días más señalados de estas Navidades y se flexibilizaba el toque de queda, está en riesgo debido al empeoramiento de los indicadores de la pandemia. Con un aumento exponencial del riesgo de rebrote, de la velocidad de contagio y, en menor medida, de los ingresos en los hospitales, varios representantes del Govern han advertido de la necesidad de dar marcha atrás en el plan de Navidad en Catalunya. A la hora de cerrar esta edición de *El Quinze* continuaban las reuniones del Ejecutivo y el Procicat para tomar las decisiones oportunas.

La urgencia para frenar la reapertura no se limita al territorio catalán. A la vista del empeoramiento de la situación epidemiológica en casi todo el Estado español, el Consejo Interterritorial de Salud aprobó el miércoles la propuesta del Ministerio de Sanidad, que habilita a las comunidades autónomas para ejecutar restricciones más drásticas en Navidad, de manera que tendrán la potestad de modificar el plan de Navidad presentado el 2 de diciembre. En la práctica, esto supone que en los próximos días los responsables autonómicos podrán ordenar cierres perimetrales de sus territorios que no contemplen excepciones para permitir la reagrupación con familiares o allegados, restringir a menos de 10 el número de personas permitidas en las comidas y cenas en los festivos o fijar el toque de queda antes de la 1.30 horas para fechas como Nochebuena o Nochevieja.

En el caso de Catalunya, el lunes pasado habían entrado en vigor medidas

como la apertura del 30% de los centros comerciales, después de una amplia y tensa negociación entre el Govern y los representantes del comercio, que denunciaban tener la campaña de Navidad "más corta de la historia". Pero solo 24 horas después los indicadores epidemiológicos mostraron un empeoramiento de la situación que hizo sobrevolar la posibilidad de dar pasos atrás en la reapertura, algo que se ha confirmado a finales de semana. En concreto, el martes la velocidad de propagación de la pandemia, o tasa Rt, superó con creces el umbral del 1, tras casi un mes y medio por debajo de este nivel. En el momento de cerrar esta edición, la Rt ya se acercaba a 1,5, lo que significa que cada 100 positivos contagian a 150 personas, con lo que la epidemia vuelve a crecer de manera muy importante.

Equilibrio sanitario y económico

Pese a que todavía no se podía dar por superada la segunda ola –los pacientes covid en las UCI no han bajado nunca de los 300, como pretendía el Govern–, el secretari de Salut Pública, Josep Maria Argimon, ya ha alertado de la inminente llegada de una tercera ola. Argimon asegura que aún no han detectado exactamente cuáles han sido los sitios en los que más se ha extendido el virus, porque el aumento de contagios se dio en los días posteriores al puente de la Purísima, por lo que vincula este empeoramiento directamente a la movilidad, el aumento de la actividad social y la flexibilización de las medidas. A la espera de la concreción de las medidas, Josep Maria Argimon se ha mostrado partidario de volver a restringir la movilidad.

Ahora bien, a pesar de la subida de los indicadores que se ha producido desde el

inicio del plan de reapertura, situación que epidemiólogos y estadistas ya habían avanzado, Argimon ha asegurado que "no fue un error empezar la reapertura". "Nosotros no somos un país rico, y este equilibrio hay que buscado", insistió durante la semana. "Las grandes corporaciones seguirán ganando dinero, los bancos nos seguirán cobrando, y si no pagamos nos desahuciarán. De lo que estamos hablando es de una cafetería, del comercio, de la cultura... Esto es salud", considera.

En ese sentido, el vicepresident con funciones de president, Pere Aragonès, ha expuesto que, para tomar las decisiones que endurecerán el plan de Navidad propuesto a principios de diciembre, no solo tendrán en cuenta el criterio sanitario, sino también el económico y social y el emocional. "La fatiga pandémica es uno de los elementos que tenemos. No es lo mismo tomar una medida ahora que las medidas que tomábamos en el mes de marzo", explicó en una entrevista en Catalunya Ràdio. De hecho, negó que el anuncio del plan de Navidad fuera prematuro, sino que lo trabajaron "con antelación" y que "ahora hay que seguir trabajando".

Por otro lado, en la entrevista consideró que con el previsible endurecimiento de medidas no se estaba suspendiendo la Navidad, sino que hacía falta adaptarla. "No vamos nada bien", sentenció. "El repunte no es puntual, sino que vuelve a haber una escalada. Tendremos que dar un paso atrás", detalló. Con el temor de una posible filtración del plan definitivo, Aragonès fue contundente: "Hay que trabajar con la máxima concreción", advirtió, recordando la filtración del borrador del plan de reapertura, lo que provocó un conflicto entre los socios del Govern.

El Portal del Àngel de Barcelona, lleno de gente en plena campaña de Navidad.

Los presidentes autonómicos podrán ordenar cierres perimetrales

Tras un mes y medio por debajo, la velocidad de propagación ha vuelto a superar el umbral del 1

La marcha atrás puede limitar la movilidad y que no se flexibilice el toque de queda

Ciència Principia Marsupia

Los países más ricos acaparan las vacunas

Canadá, un país con 38 millones de habitantes, ha firmado la compra de 230 millones de vacunas, más de seis por cabeza

Alberto Sicilia
MADRID

Estos días estamos leyendo cómo los diferentes gobiernos firman acuerdos con las empresas farmacéuticas para conseguir vacunas frente a la covid. Pero, si miramos las cifras con detalle, nos encontramos con un dato curioso: los países ricos están comprando muchas más vacunas que habitantes tienen. Utilizando los datos que recopila el Global Health Innovation Center de la Universidad de Duke, vemos que Canadá, un país de 38 millones de habitantes, ya ha firmado la compra de 230 millones de va-

cunas: más de seis vacunas por habitante. Algo parecido ocurre con EE. UU., Reino Unido o los países de la Unión Europea.

✓ **¿Por qué los gobiernos están comprando más vacunas que ciudadanos tienen?**

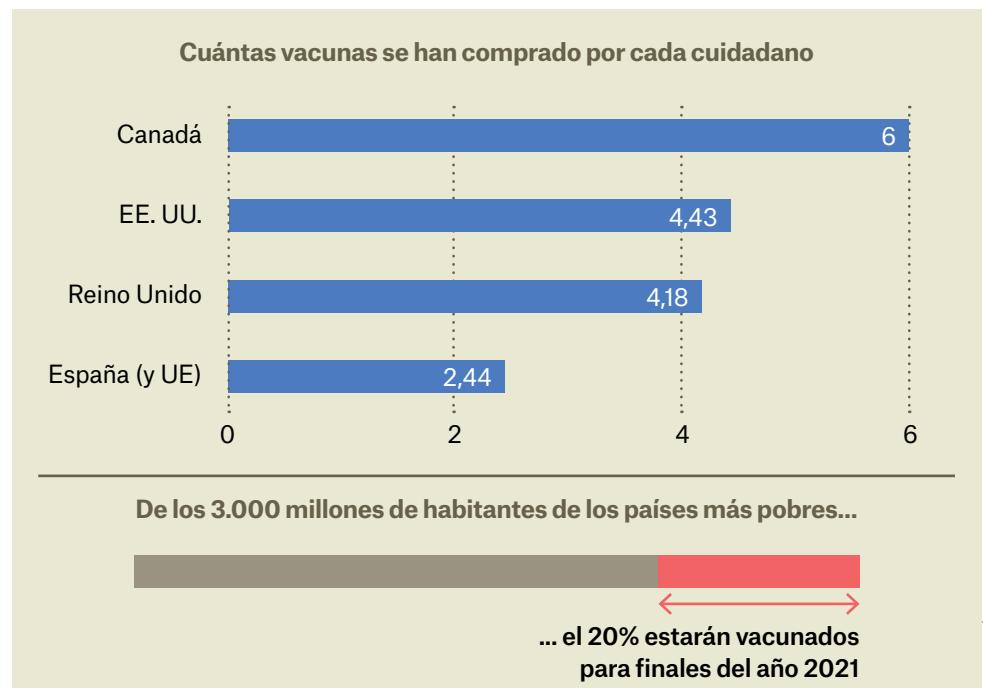
Para cubrirse las espaldas. Los gobiernos firman las compras de diferentes vacunas con diferentes farmacéuticas para asegurarse de que, si una no funciona o se retrasan las entregas, tienen otras disponibles.

✓ **Bueno, pero, entonces, esto es positivo, ¿no?**

Visto desde la perspectiva de cada país es algo positivo. Visto desde una perspectiva global puede ser muy negativo: si los países más ricos acaparan las vacunas, puede que estas no lleguen a la población de riesgo en los países más pobres.

✓ **¿Qué se puede hacer para solucionar este problema?**

La Organización Mundial de la Salud (OMS), junto a varias organizaciones in-

FUENTE: PÚBLICO

ternacionales de salud pública, ha propuesto un programa llamado Covax, cuyo funcionamiento sería el siguiente: juntar el dinero para comprar vacunas de muchos países en un fondo; y ese fondo sería el que negociaría directamente con las farmacéuticas para comprar las vacunas. Así no habría falta una negociación individual de cada país con los diferentes fabricantes y, una vez compradas, se repartirían proporcionalmente a la población de cada país.

El objetivo sería que, a finales del año 2021, el 20% de la población de los países más pobres estuviese vacunada. De lo contrario, podríamos llegar al absurdo de que sobrasen vacunas en los países más ricos, mientras el personal sanitario o las personas mayores de los países más pobres estuviesen sin vacunar.

El programa Covax propone comprar las vacunas mediante un fondo común

Acer Chromebook Spin 713

Procesador Intel® Core™ i7 de 10.ª generación¹

Pantalla VertiView, mayor visualización vertical

Resistencia de nivel militar MIL-STD-810G

Duración batería hasta 10 horas¹

¹ Las especificaciones pueden variar en función del modelo o la región.

Disponible en:

amazon

MediaMarkt

PC
COMPONENTES

Actualitat Economía navideña

MONSE GIRALT

Abetos, ramos y otros productos navideños en un puesto de la Fira de Santa Llúcia de Barcelona, donde visitantes y feriantes están obligados a llevar mascarilla.

Año atípico para quienes hacen el agosto en Navidades

Las empresas dedicadas a la restauración, las comidas preparadas y los lotes de Navidad, así como las administraciones de lotería, tratan de adaptarse a una campaña agridulce marcada por la covid-19. Unas han visto reducidas las reservas y encargos; otras se adaptan a la situación y esperan poder salvar la temporada

Judith Vives
BARCELONA

Son tiempos de “incertidumbre”, de “reinventarse”, de tomar “medidas” y de tener “esperanza”. El chef del Teòric –el restaurante de la calle Bailén de Barcelona–, Oriol Casals, sintetiza con estos conceptos el inusual momento que les ha tocado vivir, que ha trastornado todas las previsiones, y que pone a prueba a restauradores y comerciantes. Noviembre y diciembre son meses fuertes para estos y otros sectores, pero este año, con la segunda ola de la pandemia de coronavirus en marcha y las medidas de seguridad impuestas por el Proicat, las cosas no están saliendo como suele ser habitual. Los restaurantes, por ejemplo, han tenido que cerrar y, cuando han abierto, lo han hecho con el 30% de aforo. El toque de queda es otro obstáculo para la recuperación de uno de los sectores más tocados por la pandemia.

A las puertas de la Navidad, los efectos de la pandemia se dejan notar con más crudeza. Las cenas de empresa y comidas familiares que acostumbraban a llenar locales este año no se celebrarán. Para la restauración, este es un duro golpe que les obliga a reinventarse y hacer equilibrios

Las reservas para cenas de empresa se han reducido dramáticamente

Las ofertas laborales relacionadas con comercio y restauración han bajado un 62%

Las empresas de distribución de lotes están recibiendo más encargos de lo previsto

para sobrevivir. "Las cenas de empresa se han cancelado casi todas, y con las restricciones horarias la franja de cenas no funciona", explica Artur Estrada, responsable de los restaurantes del grupo Oliver. Salvo los dos grandes festivos, 25 y 26 de diciembre, para los que hay muchas reservas, el resto de la campaña de Navidad está resultando difícil e incluso dramática.

En el caso del Teòric, han tomado una serie de medidas para ajustar los números a la situación y tratar, al menos, de cubrir los gastos. "Nosotros tratamos de ser el máximo de sostenibles, tanto con el personal como con el producto que ofrecemos", explica Casals. Han adaptado su oferta gastronómica a un único menú de 35 euros para controlar el producto y no tener que tirar comida. "Así podemos cubrir gastos, pero no tenemos ganancias", añade. Sin embargo, Casals se muestra esperanzado. Abierto hace cuatro años, el Teòric se convirtió rápidamente en el mejor valorado en TripAdvisor y un 30% de su clientela eran turistas. "Ahora nuestro público es de aquí y llenamos cada día; esto nos demuestra que la gente está apostando por lo local". Pero, hasta que la situación no mejore, se ven obligados a ajustar sus plantillas, con empleados a media jornada y con ERTE, y asumiendo internamente todo el trabajo. También en el grupo Oliver tienen parte de su plantilla en ERTE. "Y los vamos sacando cuando podemos", explica Estrada.

Cambios en las contrataciones

La contratación en actividades relacionadas con la Navidad se ha reducido dramáticamente. Según datos publicados por Infojobs, las ofertas relacionadas con el comercio y la restauración han bajado un 62%, mientras que las de la logística han aumentado un 36% respecto a septiembre. Un informe de Randstad Research indica que en Catalunya se firmarán, entre noviembre y enero, unos 42.320 contratos en

comercio, hostelería y transporte, lo que representa un 37,8% menos que en el mismo periodo del año pasado, que fueron 67.988. En España se firmarán 289.280 contratos, un 34,5% menos que en 2019.

Estos datos contrastan con los del sector de la logística y reparto a domicilio, el que más ha crecido durante la pandemia. Para muchos trabajadores que se han quedado sin trabajo, el reparto a domicilio ha sido una alternativa para sobrevivir, explican desde la patronal del transporte UNO. Solamente durante el Black Friday se movilizaron 1.100.000 trabajadores, un 30% más de la media habitual.

Más lotes de Navidad

Para otros sectores que viven su agosto en diciembre, las cosas no pintan tan mal. Y es que, a pesar de que las previsiones iniciales eran de lo más pesimistas, el sector de la distribución de lotes de Navidad se ha sorprendido de la gran demanda. Si bien es cierto que hay muchas empresas con dificultades económicas que no pueden permitirse regalar una cesta, las que siguen adelante a menudo han substituido sus comidas y cenas de empresa por una cesta o un lote para sus empleados. "Para nosotros ha sido una sorpresa", explica Jordi Estalella, de la empresa Tastets, de Barcelona, que se han visto desbordados de encargos. Una de las dificultades que tienen, con muchos empleados haciendo teletrabajo, es que la mayoría de lotes se tienen que enviar individualmente casa por casa, lo que dificulta la logística y retrasa la entrega. "A algunos clientes ya les estamos avisando de que los lotes llegarán en enero", explica Estalella. Otro de los factores que, según

él, puede explicar el crecimiento de la actividad en su sector es el hecho de que muchas personas que viven fuera del país están encargando lotes u obsequios para sus familiares.

Bioconsum, una cooperativa de tiendas de productos ecológicos, ha aprovechado que ha puesto en marcha su tienda online para lanzar también lotes de Navidad. Su responsable, Vadó Mora, explica que en general se detecta más sensibilidad por productos ecológicos y de kilómetro 0, y lo atribuye a la concienciación general de comprar en comercios de proximidad.

La imposibilidad de celebrar cenas de Navidad también ha dado cierto aire a las tiendas de comida preparada. No solo el teletrabajo ha impulsado este tipo de negocios. Algunas empresas han buscado alternativas a las cenas de Navidad o los caterings, y han encargado cajas individuales con desayunos o dulces como detalle alternativo para sus trabajadores. Así lo explica Susanna Beltrán, directora general de Beltrán Menjars, una tienda de Barcelona que ha visto como disminuían los encargos para caterings pero crecían los encargos de comida para llevar y otras opciones como las cajas o los lotes.

Loterías y pesebres

En las puertas de las administraciones de lotería se pueden ver estos días largas colas de gente esperando para poder comprar un décimo. En un año dramático como 2020, muchas personas confían en que la suerte les acompañe en el sorteo de Navidad, y con ellos, se dinamiza también el negocio de las loterías. Aunque no es oro todo lo que reluce. "Se han animado mucho las

ventas por ventanilla", explica Joan Grifol, de la administración 23 de Badalona, "pero también han bajado mucho los décimos que vendían las parroquias, los equipos de fútbol o escuelas que recaudaban para el viaje de fin de curso", dice. Otro problema añadido es que, con el teletrabajo, los décimos no se pueden repartir físicamente "y la gente no se fía y no los compra", explica.

Las ferias navideñas también se han visto afectadas por la pandemia. Algunas no se han celebrado y otras, como la Fira de Santa Llúcia de Barcelona, han podido abrir tras adaptarse a las estrictas medidas del Procicat. Se ha reducido el número de puestos de 282 a 121, hay un control de aforo y se piden los datos a todas las personas. Esto impacta en las ventas. "No estamos facturando ni una cuarta parte de otros años", dice el pesebrista Albert Deulofeu. Sin embargo, se sienten afortunados porqué han podido abrir, a diferencia de otros eventos, como la Fira de l'Avet de Espinelves, que se ha cancelado para evitar sus legendarias aglomeraciones.

Los encargos de lotería de asociaciones, escuelas y parroquias también se han reducido

El sector de la logística y el reparto a domicilio es el que más crece en el mes de diciembre

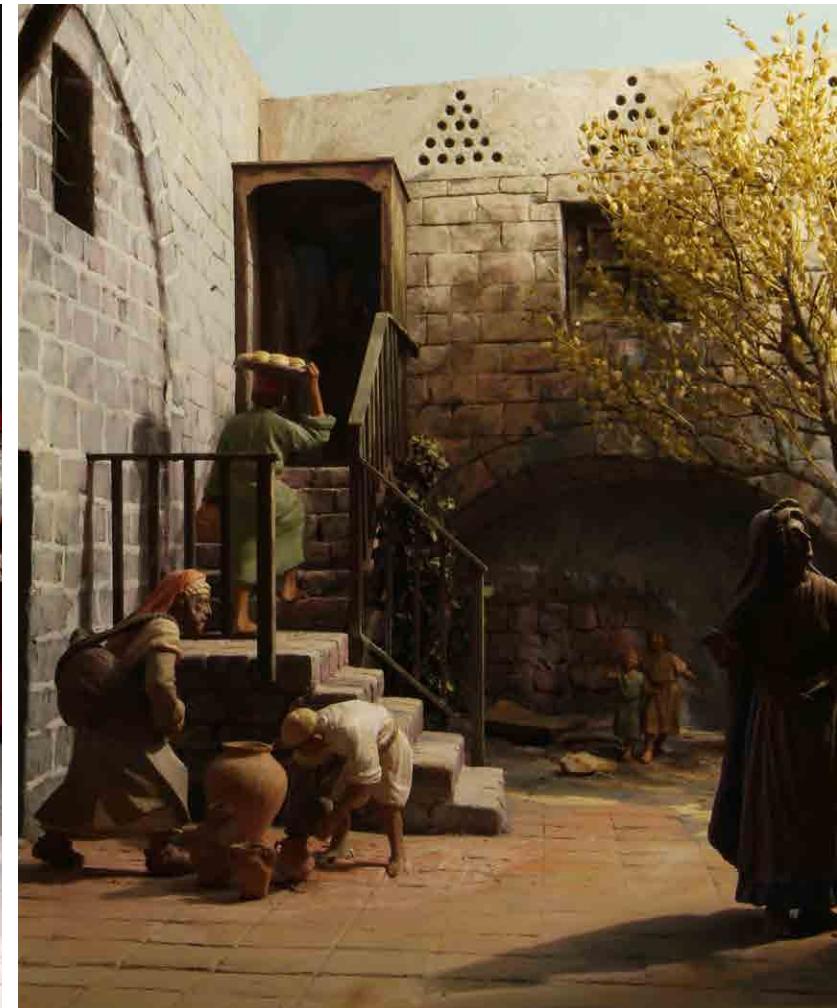

A la izquierda, colas en una administración de lotería barcelonesa. A la derecha, la terraza del Zurich en plaza Catalunya.

FOTOS: MONTSE GIRALT

Actualitat Tradicions

D'esquerra a dreta, els Reis de l'Orient al seu pas per Tarragona; el Pessebre de Nadal al Monestir de Pedralbes; i els 'Pastorets' al Saló de Sant Jordi de la Generalitat.

La cultura popular nadalenca planta cara a la pandèmia

Pastorets, pessebres vivents i cavalcades de Reis es reformulen per seguir amb la tradició davant l'impacte del coronavirus aquest Nadal

Lídia Penelo
BARCELONA

La situació actual és coneguda per tothom, tot plegat és diferent, i també ho seran les maneres de celebrar Nadal. Les tradicions i la cultura popular nadalenca han hagut de plantar cara a la pandèmia, i això vol dir que pessebres vivents, cavalcades de Reis i representacions dels *Pastorets* s'han hagut de reformular per sobreviure a aquest 2020. D'acord que a la plaça de Sant Jaume de Barcelona no hi ha pessebre –encara que aquest exemple sempre sigui objecte de controvèrsies–, i que a la capital catalana l'enlluernadora cavalcada dels Reis de l'Orient no es farà, i

que en molts escenaris s'han suspès els *Pastorets*. Podríem enumerar totes les cancel·lacions, podríem repassar tot de coses que no passaran, un munt de situacions que no viurem i que deixen un buit. Però en aquest reportatge, del que es tracta és de posar la llum en tot allò que passarà i donar veu a la gent que s'hi ha deixat la pell per facilitar l'arribada de Ses Majestats, i muntar pessebres i *Pastorets*.

“Des de l'Ajuntament hi ha instruccions de perimetrar, de respectar les distàncies, de procurar una traçabilitat... i amb tot això, hi ha coses que es poden adaptar i d'altres que és més complicat. Però hi ha hagut un esforç per adaptar-se al màxim, i la sensació és que tot i les restriccions la gent tira endavant els seus projectes, i les coses es continuen fent”, apunta Esteve Caramés, director de Programes Culturals de

l’Institut de Cultura de Barcelona (ICUB). És per això que aquest any han optat per no muntar el pessebre a la plaça de Sant Jaume, perquè, com apunta Caramés, “la ubicació era complicada”: “Necessitavem tancar gairebé tota la plaça, i no era viable, però hi hem posat una instal·lació lumínica preciosa!”, argumenta.

Abraçades #RavalKm0 ja fa dies que il·lumina la façana de l’Ajuntament de Barcelona. Es tracta d’una instal·lació lumínica formada per una quarantena d’arcs de llum i mostra imatges del veïnat i de treballadors i treballadores del Raval relacionant-se, abraçant-se i fent comunitat. Una iniciativa impulsada per La Fundació Tot Raval i la cooperativa Impulsem són les encarregades de fomentar el projecte *#RavalKm0*, que va néixer l’any 2015, conjuntament amb l’ICUB, per fomentar la dinamització

FOTOS: ACN

Concerts durant les festes de Nadal

Malgrat les restriccions d'aforament, s'han pogut programar diversos concerts de Nadal, alguns de més tradicionals com els concerts de natales a la plaça del Rei o de Santa Maria del Mar de Barcelona; i d'altres, com *Somnis de sorra*, amb música d'Albert Guinovart, i el cor dels Amics de la Unió, amb l'orquestra del Liceu, un concert molt especial sobre el conte de Charles Dickens, i il·lustrat amb la poesia de la sorra de Borja González (Cia. Ytuque-pintas). L'Auditori i el Palau de la Música també comptem amb actuacions, com ara els concerts de Sant Esteve i d'Any Nou.

comercial i social del Raval. Aquesta és la sisena edició que surt del barri per il·luminar la façana de l'Ajuntament, a més d'altres carrers i espais del barri.

Seguint amb el pessebrisme, dins de l'Ajuntament han muntat una mena d'exposició simbòlica dels pessebres dels últims deu anys. Per la seva banda, el Museu Frederic Marès sí que presenta el pessebre tradicional, i al monestir de Pedralbes s'hi poden veure pessebres i diorames amb visita prèvia. Pel que fa als pessebres vivents, només cal entrar a la pàgina web de la Federació de Pessebres Vivents Catalunya per veure que moltes iniciatives s'han tirat endavant. Com passa a Sant Feliu de Llobregat, on del 27 al 30 de desembre s'hi representa un pessebre vivent i en moviment, amb vestuari d'època i música.

Els 'Pastorets' i el confinament

Els *Pastorets* es representen des de temps medievals, i ni una pandèmia els pot esborrar. Si bé a l'Orfeó Martinenc, al Centre Moral i Instructiu de Gràcia o al Casal de Barri Font d'en Fargues no es faran, en molts escenaris de Catalunya sí que es podran veure les peripècies d'en Lluquet i el Rovelló, com ara al Teatre de Sarrià, als Lluïssos d'Horta o al Centre Catòlic de Sants.

“Hi ha sectors de la cultura popular més tocats, altres menys. Dels 64 associats, 40 tien endavant amb les seves activitats. En-

guany hi haurà 130 representacions, i altres anys acostumen a ser unes 250. La gent hi posa moltes ganes, i aquest any moltes persones no hi participen perquè són de col·lectius de risc. Tenint en compte com està tot, estem orgullosos. Després de les ganes, amb totes les restriccions ens en sortim amb imaginació, sortim de la zona còmoda i fem passos valents amb adaptacions i noves versions per anar més enllà i reflexionar, i procurem que tot plegat ens enriqueixi”, apunta Lleonard del Río, president de la Coordinadora de Pastorets de Catalunya.

Així que en moltes representacions aquest any també incorporen projeccions prèviament enregistrades o recitals i concerts; en definitiva, formats diferents però amb la mateixa essència. “A qui més ens afecta la situació és als participants, actors i tècnics. Pel que fa als assajos i la preparació, ens veiem obligats a treballar en grups de sis, a fer assajos online, però malgrat tot seguim, perquè els *Pastorets* són una tradició familiar, s'hi impliquen diferents generacions, i és una manera molt bona de cohesionar el Nadal”, sosté Del Río.

L'Orient s'instal·la al Fòrum

“La cavalcada com a rua de carrer no existirà, però al Fòrum hi haurà un espectacle molt gran. Serà una mena de gran musical. Al Fòrum hi haurà tot el que hi ha a la cavalcada, molta música, molta llum, i tots

els personatges”, comenta Esteve Caramés, de l'ICUB, que fa setmanes que treballa per fer possible que l'aventura de l'arribada dels Reis de l'Orient sigui possible. L'inconvenient del campament del Fòrum és que segurament faltaran dies, perquè hi haurà molts nens i nenes que hi voldran participar i les restriccions d'aforament són les que són.

Els barcelonins que puguin accedir al recinte del Fòrum a partir del 28 de desembre es trobaran tota la comitiva reial a ple rendiment, les carrosses, els vestits, la Patge Estel, els patges Omar i Gregori, i tota la màgia que acompanya aquest gran esdeveniment per a petits i grans. Arreu de Catalunya també ha calgut repensar la rua dels Reis municipi a municipi i, per exemple, a l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat han substituït la cavalcada de reis per una “plantada” que els Reis d'Orient i el seu seguici faran a l'avinguda del Maresme, el dia 5 de gener, perquè tothom que vulgui els pugui anar a saludar.

Desenes d'activitats

Els museus i els equipaments culturals municipals de Barcelona han preparat un Nadal farcit d'activitats per a tothom. Tallers, visites i exposicions adaptades a les condicions del moment. El Born Centre de Cultura i Memòria programarà diversos tallers i activitats infantils, com ara *Que pugi el teló*, el 23 de desembre, o *La ciutat de la xocolata*, el dia 31. Precisament, amb aquesta temàtica, el Museu de la Xocolata ha organitzat dos tallers molt llaminers: *Un Nadal de xocolata i Taller de neules i torrons*.

El Museu Etnològic i de Cultures del Món, per la seva banda, convidarà a descobrir, del 29 de desembre al 3 de gener, un divertit joc familiar japonès gràcies a l'activitat *Fukuwarai, riguem i atrapem la felicitat*. A banda també faran tallers per ensenyantar a fer garlandes amb fibres vegetals i boles per guarnir l'arbre.

L'Ajuntament de Barcelona no ha fet pessebre, però sí una instal·lació lumínica

Enguany hi haurà 130 representacions dels 'Pastorets'; normalment n'hi ha unes 250

Cornellà ha substituït la cavalcada de Reis per una 'plantada' a l'avinguda del Maresme

Les claus de la setmana

La xifra

11,6%

de contagis

Aquest és el percentatge de catalans i catalanes que han passat la covid-19 i han desenvolupat anticossos contra la malaltia, segons les dades de la quarta onada de l'estudi estatal de seroprevalença.

Última hora

La justícia imposa un mínim del 25% de castellà a les escoles

Redacció
BARCELONA

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya admet parcialment un recurs del Ministeri d'Educació i estableix un mínim del 25% de l'ensenyament en castellà a Catalunya, tot remarcant que l'ús actual és "residual". El TSJC declara l'obligació de la Generalitat d'adoptar les mesures necessàries per garantir que els alumnes rebin de manera "efectiva i immediata" l'ensenyament mitjançant l'ús vehicular normal de les dues llengües oficials en els percentatges que es determini, "que no podran ser inferiors al 25% en un cas i l'altre".

El més popular a Twitter

Arnaldo Otegi ▶️ @ArnaldoOtegi • 14 de des.

¡Ni nos domaron, ni nos doblaron, ni nos van a domesticar!

Egin irri. Irabaziko dugu!
#BateraAurre

0 2,1m 1 2,4m 7,1m

Oriol Amorós 🇩🇪🇪🇸 @OriolAmoros • 17 de des.

Soldados hacen el saludo nazi mientras cantan una canción de la División Azul en un cuartel del Ejército lamarea.com/2020/12/16/sol...
#vergonya l'Estat espanyol té un problema d'incompatibilitat amb la democràcia de parts fonamentals de les seves estructures

0 1 7

FOTOGRAFIA: @JOANLAPORTAFCB

La imatge

Una pancarta monopolitza la campanya electoral blaugrana

Joan Laporta ha donat la campanada en la campanya electoral del Barça amb una pancarta gegant penjada en un edifici de més de 10 pisos al costat del Santiago Bernabéu sota el lema "Ganes de tornar-vos a veure".

Els titulars

LLUITA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC

"Europa es conjura per reduir un 55% l'emissió de gasos el 2030"

Divendres, 11 de desembre

DESESCALADA DE LA SEGONA ONADA

"Aprovada la reobertura dels centres comercials amb un aforament màxim del 30% i el confinament comarcal"

Dissabte, 12 de desembre

EL CORONAVIRUS ARRASA EUROPA

"Alemanya decreta el confinament dur de cara a Nadal per l'increment disparat de contagis"

Diumenge, 13 de desembre

LLUITA CONTRA LA REPRESSIÓ POLÍTICA

"Partits i entitats independentistes reclamen l'aprovació d'una llei d'amnistia en un acte unitari"

Dilluns, 14 de desembre

IMPACTE DE LA PANDÈMIA A L'ESTAT

"Madrid quasi dobla la mitjana espanyola de contagis per covid"

Dimarts, 15 de desembre

EL CORONAVIRUS, SENSE FRE

"El Govern prepara una frenada de la desescalada per un empitjorament greu de les dades de la pandèmia a Catalunya"

Dimecres, 16 de desembre

Una nueva misión para recoger basura espacial

La Agencia Europea del Espacio (ESA) contrata a una pequeña empresa tecnológica suiza con la que colaborará la firma española Deimos

Malen Ruiz de Elvira
MADRID

Un vehículo espacial provisto de una pinza de cuatro dedos intentará atrapar un trozo grande de basura espacial a centenares de kilómetros de altura para quitarlo de en medio y que termine quemándose en la atmósfera. La primera operación de este tipo en el mundo, por ahora, está en marcha tras encargarla la Agencia Europea del Espacio (ESA) mediante un contrato a una pequeña empresa suiza por valor de 86 millones de euros.

“El mayor peligro para las misiones en órbita baja son las grandes piezas, las etapas de cohetes y adaptadores que llevaron a los satélites donde están”, explicó Jan Woerner, director general de la ESA, en la presentación de la misión. “El espacio es nuestra infraestructura y la tenemos que mantener limpia, pero además es el mercado del futuro”, reflexionaba. La ESA nunca había contratado servicios antes, así que el acuerdo con la empresa Clear Space también es un primer paso hacia un mercado espacial. “Es un nuevo papel para la ESA, la de cliente para servicios especiales. Convencimos a nuestros países socios para hacerlo, y Suiza y otros siete países van a poner dinero en el proyecto. No queremos hacer una demostración, sino una misión real”, detallaba Woerner.

Por eso se ha seleccionado un objetivo concreto: el adaptador cónico utilizado para el lanzamiento de dos satélites en 2013 en un cohete Vega y que tiene el tamaño de una lavadora y una masa de poco más de 100 kilogramos. Está ahora en una órbita elíptica de 800 por 660 kilómetros.

Clear Space es una empresa que nace de la prestigiosa EPFL (Escuela Politécnica Federal de Lausana). Su fundador, Luc Piaget, explica que, tras esta primera misión, prevista para 2025, esperan desarrollar nuevas posibilidades, como la de recoger varios trozos de basura espacial de una vez y también dar servicio a satélites en órbita para alargar su vida o repararlos.

La misión es atractiva pero arriesgada, explica Louisa Innocenti, de la oficina Clean Space, creada en la ESA para reducir el impacto ambiental de las misiones espaciales: “Podemos detectar el trozo de basura espacial, pero no sabemos cómo se mueve, hay que subir y observarlo a distancia. Cogerlo es todavía más difícil. Estamos cooperando con la industria y con universidades y es un sueño para todos nosotros”. El plan es lanzar el vehículo ClearSpace-1 con un cohete Vega hasta los 500 kilómetros de altura, desde donde perseguirá al objeto a capturar.

Cien millones de euros

La misión ClearSpace-1 se aprobó el pasado mes de noviembre en la reunión de nivel ministerial de los 22 países miembros de la ESA que se celebró en Sevilla. Al proyecto se han apuntado ya ocho países. España no está entre ellos, pero Deimos, una empresa española de ingeniería espacial, estará presente en el consorcio que se está definiendo, a través de sus filiales en varios de los países participantes. El presupuesto total es de 100 millones de euros, de los que 86 millones los pagará la ESA, y el resto, empresas e instituciones.

Pese a que se trate de un contrato de servicios, la ESA se va a implicar en el proyecto dando soporte, debido a la importancia del tema. En Suiza se considera una oportunidad para desarrollar tecnología para el futuro mercado de limpiar la órbita baja de la Tierra, un mercado que todavía está por definir, pero que nadie duda de que vaya a existir, si se tiene en cuenta la gran cantidad de basura espacial que se ha ido acumulando sin que hasta ahora se hayan establecido normas para evitar su aumento.

La misión ahora contratada es modesta, pero indica una tendencia, la de que ya no se puede ignorar el peligro para todas las misiones espaciales de los 34.000 trozos de desechos de hasta varios metros que se es-

en el espacio unos 10.500 satélites, de los cuales permanecen en órbita casi 7.000, aunque solo unos 3.300 funcionan.

Además, se están empezando a lanzar enormes grupos de pequeños satélites para dar servicio de internet, las llamadas megaconstelaciones, que van a suponer un gran dolor de cabeza tanto para las demás misiones espaciales como para los astrónomos. El director general de la ESA afirma que está tratando de convencer a las restantes agencias espaciales de que se obligue a los operadores a que cuenten con una solución para el caso de que falle el satélite: un sistema automático de salida de órbita, un contrato para sacarlo o que tengan que depositar en una de las agencias la cantidad suficiente para que se realice la operación. “Todavía no les he convencido de que es necesaria una regulación internacional, pero la situación es insostenible y es necesario que nos pongamos de acuerdo”, afirma.

El satélite Envisat preocupa

Se espera que la mayor parte de los satélites y etapas de lanzadores futuros dispongan de sistemas automáticos para caer una vez concluida su vida útil o en caso de mal funcionamiento, pero la basura espacial ya existente sigue siendo un gran problema. Los expertos están especialmente preocupados por el satélite Envisat, que precisamente lanzó la ESA y que no funciona desde 2012. Pesa ocho toneladas, es tan grande como un autobús y está en una zona densamente poblada de la órbita terrestre baja –a partir de los 600 kilómetros de altura– sin que se pueda manejar en absoluto.

Mucho más arriba, en la órbita geoestacionaria donde se encuentran los grandes satélites de telecomunicaciones, la situación no es mucho mejor, pero la densidad es mucho menor y los satélites son de mayor tamaño y se intentan trasladar a una órbita de aparcamiento cuando terminan su vida útil, lo que permite un mejor control.

El acuerdo con Clean Space también es un primer paso hacia un mercado espacial

Se estima que hay en órbita 34.000 trozos de desechos de hasta varios metros

El objetivo, el adaptador cónico utilizado para el lanzamiento de dos satélites en 2013

tima que existen, a los que se suman más de un millón de diminutos residuos de uno a diez centímetros y 128 millones todavía más pequeños. Las grandes piezas, incluidos los satélites que ya no funcionan, son consideradas las más peligrosas, porque, si chocan dos de ellas, como ya ha pasado, dan lugar a numerosísimos fragmentos.

El problema es grave. Se han lanzado a lo largo de la historia espacial –desde 1957– casi 6.000 cohetes, que han situado

Representación de la misión ClearSpace-1 de la captura de una pieza de basura espacial.

Contingut patrocinat

'Reciclem bé, separem bé': la Generalitat apel·la a les persones que encara no reciclen

La fracció orgànica pot ajudar que Catalunya assoleixi els objectius europeus: el 2019 se'n van recollir 432.946,87 tones, però se'n podrien recollir fins a 1.300.000

La recollida selectiva dels residus domèstics va evitar l'any 2019 l'emissió de 564.000 tones de gasos amb efecte d'hivernacle

a nova campanya per al foment de la recollida selectiva dels residus domèstics *Reciclem bé, separem bé* s'adreça a les persones que actualment no reciclen.

Amb un to amable, els recorda que el contingidor de la fracció resta és per als residus que no es poden reciclar, no per a l'ús dels que no volen reciclar.

L'anunci fa referència a un dels principals motius que esgrimeixen els no recicladors: la mandra. Igualment, remarca que la tasca de separar en origen els residus correspon no només als ciutadans sinó a les empreses i les institucions. La recollida comercial i dels anomenats "grans productors de residus" pot contribuir molt a millorar la recollida selectiva dels residus, que a Catalunya representa el 45% del total.

La campanya dona per entès que els ciutadans saben com s'han de separar els residus i fa atenció a l'ús incorrecte del contingidor de rebuig. Aquest contingidor només és per als residus que no es poden reciclar, com ara la pols d'escombrar, les tovalloletes humides, les compreses, les burilles i cendra del tabac o els bolquers.

Dels quatre milions de tones de residus domèstics que es van generar a Catalunya l'any 2019, 2,2 milions de tones van ser fracció resta.

LA FRACCIÓ ORGÀNICA

Entre els residus que van al cubell marró s'hi inclouen les restes de fruita i verduera, els ossos i altres restes de carn o peix, menjar en mal estat, el marro del cafè i les restes d'infusions, paper de cuina tacat de menjar, tovallons i mocadors, rams i restes de flors, plantes o gespa, taps de suro, serradures, estrelles i encenalls de fusta, excrements de gos o gat –sense la sorra–, els escudaments i els pals de gelat o de menjar xines. En canvi, els residus que no hi van són els bolquers, les compreses, les tovalloletes humides, els tampons o els bastonets per a les orelles, a més de les maquinetes d'afaitar, els raspalls, els preservatius, la pols d'escombrar, les bosses d'aspiradora i les burilles i cendres de tabac.

Per separar els residus orgànics, cal un cubell ventilat i bosses compostables. Les bosses es poden comprar en qualsevol botiga d'alimentació i el cubell es pot demanar de franc a cada ajuntament o a qualsevol punt verd o deixalleria. S'ha d'evitar utilitzar bosses de plàstic per la fracció orgànica, ja que suposen un problema per a l'obtenció d'un compost de qualitat.

La fracció orgànica és la més important dels residus municipals, perquè és la que més pes té en els residus d'una llar qualsevol, ja que representa el 33% dels residus.

L'orgànica és la fracció que pot contribuir més perquè Catalunya assoleixi els objectius europeus de reciclatge. La recollida selectiva d'aquests residus va experimentar un creixement del 6% l'any 2019, quan se'n van recollir unes 432.946,87 tones. I el potencial de millora és força superior, de l'ordre d'1.300.000 tones. Tanmateix, des del 2010 la recollida selectiva de l'orgànica ha oscil·lat al voltant de les 400.000 tones.

Els grans productors de residus poden ajudar molt a millorar la recollida selectiva i en particular de la fracció orgànica. Cal que els municipis n'estiguin pendents i que

s'habilitin els circuits de recollida necessaris per garantir que la recollida es faci bé. Cada cop són més els municipis que opten per models eficients per incrementar els índexs de recollida selectiva. Aquests sistemes poden ser la recollida porta a porta i diferents propostes de contenidors tancats que s'obren amb un sistema identificatiu per als ciutadans. Aquests models permeten obtenir índexs de recollida selectiva força més elevats. Tant el porta a porta com els contenidors intel·ligents permeten individualitzar la recollida selectiva i establir una "taxa justa" per incentivar el ciutadà.

BENEFICIS DE SEPARAR L'ORGÀNICA

La recollida selectiva dels residus forma part de les accions davant l'emergència climàtica declarada pel Govern l'any 2019. En termes d'emergència climàtica, la recollida selectiva va evitar l'any 2019 l'emissió de 564.000 tones de gasos amb efecte d'hivernacle, equivalent al CO₂ que produueixen 564.000 vehicles durant un any recorrent una distància de 10.000 quilòmetres.

La recollida selectiva dels residus orgànics aporta una sèrie de beneficis:

L'aire i l'aigua, més purs. Amb la recollida s'evita que els residus orgànics vagin a les incineradores i es redueix l'impacte ambiental associat amb la seva gestió.

Millora de la qualitat de la terra. Els residus orgànics són fàcilment convertibles en compost, un adob orgànic amb valor fertilitzant. Gràcies a això es redueix l'ús de fertilitzants sintètics –que són més cars i tenen un impacte ambiental més alt– i es millora la qualitat del sòl i dels ecosistemes.

Genera electricitat. En reciclar els resi-

BALANÇ DELS RESULTATS 2019 DELS RESIDUS MUNICIPAIS A CATALUNYA

Es consolida la recollida selectiva al 45%

L'any 2019 s'han generat 4 milions de tones de residus municipals. Un 1,6% més que el 2018.

La generació per càpita s'ha situat en 1,44 kg/hab x dia.

La recollida selectiva bruta ha estat d'1,81 milions de tones, un 8,9% més que a l'exercici del 2018, i se situa en el 44,8% (41,8% al 2018).

dus orgànics també es facilita l'obtenció de biogàs, que es pot aprofitar per a la producció d'energia a través de les plantes de biogàs, un recurs renovable que redueix la dependència energètica de l'exterior.

Multiplica el reciclatge. Separar l'orgànica permet que altres elements reciclables, com el paper i el cartró, no s'embrutin i puguin ser reciclats de forma adequada.

ELS OBJECTIUS EUROPEUS

La Unió Europea ha establert uns objectius de reciclatge ambiciosos per als estats membres a curt i mitjà termini. L'any 2020, han d'assolir el 50%; el 2025, aquest objectiu és del 55%; l'any 2030, un 60%; i l'any 2035, un 65%. A més a més, el 2035 els estats membres no podran destinar a dipòsit controlat més d'un 10% dels residus municipals. La realitat actual, però, és la següent: Catalunya té un índex de recollida selectiva del 45% i destina a dipòsit controlat un 33% dels residus municipals.

LA FRACCIÓ DE PAPER I CARTRÓ

El paper i el cartró que es pot lliurar a la recollida selectiva és el de diaris, revistes, llibretes, sobre, capses de cartró, envasos de paper, paper d'embolicar regals i fullons publicitaris. Per contra, els materials que no s'accepten són el paper carbó i el paper plastificat, la cel·lofan, els tovallons i el paper de cuina usats, els papers bruts, les fotografies i el cartró per a begudes. A més, cal evitar el lliurament d'espirals, clips o grapes, ja que qualsevol d'aquests residus dificulta el procés de reciclatge i pot reduir la qualitat del paper reciclat resultant. Cal recordar que el paper i el cartró també es poden lliurar a la deixalleria.

La fracció representa el 25% en pes dels residus municipals generats a Catalunya segons dades del Progremic 2001-2006. El paper està fabricat sobretot per cel·lulosa obtinguda d'espècies vegetals o paper usat. El cartró es fabrica a base de pasta de paper endurida que pot variar de composició en funció de la finalitat –capses, caixes per embalar o transportar...-. La recollida selectiva de paper i cartró té com a objectiu final possibilitar-ne el reciclatge i així estalviar energia i matèries primeres respecte a si el paper s'hagués fet partint de pasta verge.

LA FRACCIÓ D'ENVASOS LLEUGERS

A la recollida selectiva d'envasos lleugers hi podem incloure envasos de plàstic, metàl·lics –llaunes de ferro i d'alumini, esprais buits–, cartró per a begudes i altres envasos lleugers, com els identificats amb el punt verd que no siguin ni de paper ni de vidre. No s'han de lliurar envasos plens, ni pots metàl·lics de pintures o productes químics, el destí dels quals ha de ser la deixalleria. Tampoc pneumàtics, petits electrodomèstics o productes d'informàtica que continuen tinta. Els envasos lleugers també es poden lliurar a la deixalleria.

EL CONTENIDOR DE LA FRACCIÓ RESTA SERVEIX ÚNICAMENT PER ALS RESIDUS QUE NO ES PODEN RECICLAR

LA FRACCIÓ ORGÀNICA REPRESENTA EL 33% DEL TOTAL DELS RESIDUS QUE ES GENEREN EN UNA LLAR MITJANA

LA UNIÓ EUROPEA DEMANA ALS ESTATS MEMBRES QUE EL 2020 EL RECICLATGE ARRIBI AL 50%

En el cas del cartró per begudes, aquest es pot reciclar aprofitant conjuntament els seus components –fabricació d'aglomerat– o bé amb l'aprofitament separat de cada material –reciclatge del paper i valorització energètica del polietilè i l'alumini-. Les llaunes de ferro o les d'alumini són envasos 100% reciclables mitjançant processos de fosa d'acer i alumini. Els envasos de plàstic es poden reciclar per a la fabricació de bosses de plàstic, mobiliari urbà, senyalització, o bé per a l'obtenció de nous envasos d'ús no alimentari –lleixius, detergents...

LA FRACCIÓ ENVASOS DE VIDRE

A la recollida selectiva de vidre hi podem incloure els envasos de vidre, com ampolles i pots sense tapa. El vidre pla procedent de finestres, miralls, plats, gerros o ceràmica s'ha de portar a la deixalleria per poder realitzar un correcte reciclatge, i els envasos buits que hagin contingut medicaments s'han de dipositar a les farmàcies, que disposen d'un contenidor específic. Tampoc poden formar part de la recollida selectiva de vidre els taps de les ampolles i dels pots, les bombetes i els fluorescents.

El reciclatge de vidre permet reduir la quantitat de residus destinats a tractaments finalistes, alhora que suposa un estalvi tant de primeres matèries com d'energia. A Catalunya, la recuperació del vidre es va iniciar el febrer del 1982 a Barcelona. Actualment, el vidre reciclat s'utilitza per a la fabricació d'envasos. Una fracció minoritària es destina a la fabricació d'altres productes, bàsicament per a la construcció.

CONSELLS PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS ALS DOMICILIS AMB CASOS POSITIUS DE COVID-19

Utilitzar tres bosses d'escombraries

1

La bossa 1 es tanca abans de sortir de l'habitació de la persona malalta, sense separar per reciclar.

2

La bossa 1 es fica en la bossa 2, amb el material utilitzat per la persona cuidadora.

3

La bossa 2 es fica amb la resta de residus domèstics que van a la fracció resta.

Què fer amb els materials d'higiene i protecció?

Cal dipositar les mascaretes, els guants, les tovalloletes i qualsevol altre residu similar dins una bossa de plàstic, perfectament tancada, amb la fracció resta.

EN CAP CAS ES PODEN LLENÇAR AQUESTS RESIDUS AL VÀTER!

RECORDA: RENTA'T LES MANS SOVINT!

Què fer amb les mascaretes o els guants quan som al carrer?

No s'ha d'abandonar mascaretes i guants d'un sol ús a la via pública o al medi ambient.

Han de ser introduïts en una bossa tancada i dipositar-la al contenidor de fracció resta –el de color gris.

Cal intentar evitar dipositar-les a les papereres de la via pública.

Les centrals **Lugares con vida**

Can Ricart lucha por no ser la ‘cara B’ del Poblenou

Las entidades del barrio, que dan vida a parte del antiguo complejo fabril, piden más espacios para equipamientos comunitarios y la rehabilitación de un conjunto histórico cada vez más degradado

Un grupo de jóvenes reunidos en Can Ricart, un lugar en el que se ha apostado por la gestión comunitaria y la autoorganización.

Víctor Yustres
BARCELONA

Pocos lugares cristalizan el pasado obrero y la lucha vecinal del barrio de Poblenou como Can Ricart. Este complejo fabril, que se construyó en el siglo XIX y ocupa el equivalente a cuatro manzanas del Eixample, se salvó del derribo al que lo sentenciaba el plan urbanístico del 22@ gracias a la tenaz resistencia de todo un barrio. Hoy es un espacio que las entidades quieren rescatar del olvido y la degradación para convertirlo en un epicentro de la vida asociativa y comunitaria del Poblenou.

En la actualidad, solo una pequeña parte del recinto de Can Ricart, al que se llega por un estrecho acceso entre obras desde la calle Marroc, está ocupado por proyectos sociales. Se trata del Casal de Joves de Can Ricart, el único equipamiento juvenil municipal del barrio, que abrió sus puertas en 2015; un pequeño local de la asociación Taula Eix Pere IV, una plataforma vecinal que trabaja para fortalecer el tejido asociativo y los proyectos comunitarios del Poblenou; y la fábrica de creación artística Hangar. El resto del espacio lo ocupan varias naves de la fábrica en un estado avanzado de degradación desde hace 15 años, cuando fueron desalojadas las empresas y talleres que aún operaban en el recinto. Alrededor del conjunto fabril histórico se hallan diversos terrenos afectados por el 22@, en los que ya se han empezado a construir grandes edificios de oficinas.

Un taller de autodefensa impartido en el Casal de Joves de Can Ricart.

“Can Ricart no puede quedar en un agujero rodeado de oficinas y de difícil acceso. Ahora mismo es la *cara B* del barrio, y no puede ser: queremos que sea una de las *caras A*, para disfrute del vecindario”, reivindica Jordi Callejón, de la Taula Eix Pere IV. La entidad utiliza un local en el recinto que se ha convertido en un espacio de trabajo e incubadora de proyectos de la economía social y solidaria del barrio, a los cuales también ofrecen asesoramiento y formación. “Queremos que se tengan en cuenta las necesidades de las personas y de los colectivos, no de proyectos especulativos como el 22@”, remarca Callejón.

Un casal que necesita crecer

Uno de los espacios principales que dan vida al recinto es el Casal de Joves Can Ricart, gestionado de forma comunitaria y voluntaria por la plataforma de entidades juveniles del Poblenou La Xemeneia. En esta participan la agrupación de scouts L'Avenc, el Cau Rakxa, el Esplai Movi y Arran Poblenou, además de jóvenes del ba-

Huella del pasado industrial catalán

Can Ricart fue levantado entre 1853 y 1865 por los arquitectos Josep Oriol Bernadet y Josep Fontserè, fruto del desplazamiento de las grandes fábricas del Raval a las afueras. Es un conjunto industrial neoclásico único en Catalunya y una de las tres grandes reliquias patrimoniales de la era industrial en Barcelona junto a Can Batlló y la Escola Industrial.

JOANNA CHICHELNITZKY

Dos usuarios utilizan un local habilitado para realizar actividades musicales en el recinto fabril del Poblenou.

El Casal de Joves, la plataforma Taula Eix Pere IV y el Hangar ocupan parte del recinto

Talleres de yoga, fotografía, autodefensa o baile forman parte del programa del 'casal'

Anna Pedrola (L'Avenc): "Queremos construir la identidad de nuestro colectivo en Can Ricart"

resto de patrimonio del complejo fabril, catalogado como Bien Cultural de Interés Nacional en 2008 y que se encuentra ahora en un estado avanzado de degradación. Han sido varios los proyectos que se han anunciado para dar un nuevo uso a este conjunto histórico, pero nunca se han llegado a materializar. El caso más reciente es el del Campus de les Arts, un proyecto de construcción de un campus con escuelas privadas y públicas de estudios superiores de danza, cine, teatro y otras modalidades artísticas en el espacio de las naves centrales. El Ayuntamiento de Barcelona cedió este espacio de 6.800 m² a la Universitat de Barcelona (UB) en 2015, pero cinco años después el proyecto no se ha iniciado por falta de presupuesto. Este proyecto se suma a otras propuestas fallidas, como la Casa de les Llengües –impulsada por el Ayuntamiento y la Generalitat– o el Parc de les Humanitats i les Ciències Socials –también iniciativa de la UB.

¿Un nuevo proceso participativo? “No nos oponemos a que la UB desarrolle este campus, pero hemos perdido ya cinco años y estamos perdiendo el tiempo si la universidad no tiene el dinero para empezar los trabajos de rehabilitación y el proyecto”, lamenta Jordi Callejón, que destaca que este retraso puede dañar aún más el patrimonio del recinto. “Hay que invertir para preservarlo, porque es un espacio histórico necesario para el barrio y para la ciudad”, agrega. Por este motivo, y aprovechando que la concesión del Consistorio a la universidad finalizaba este 2020, las entidades proponen que se abra un proceso participativo para desarrollar un proyecto alternativo lo antes posible, que tenga viabilidad económica, que responda a las necesidades y demandas del barrio y que permita preservar el conjunto histórico. En definitiva, que devuelva a Can Ricart al epicentro de la vida comunitaria del barrio.

rrío a título individual. “Tenemos una programación de talleres trimestrales diversos, como yoga, fotografía, autodefensa o bailes. Intentamos que en el casal se ofrezca un ocio atractivo y asequible para las y los jóvenes y, sobre todo, nos interesa que sean ellos y ellas las que desarrollen aquí sus proyectos y se autoorganicen”, explica Joan Salgado, de La Xemeneia.

En julio de 2020, el Ayuntamiento de Barcelona puso en marcha la rehabilitación de la nave anexa, el edificio municipal unido al actual casal, que los jóvenes reclaman que se utilice para ampliar su actividad, ya que el equipamiento actual ya se ha quedado pequeño. “Las salas del casal son diminutas, hay mucha demanda y necesitamos espacios polivalentes para desarrollar nuestras actividades”, explica Georgina Boixet, de la asamblea gestora del Casal de Joves. La joven señala que, además, “hay deficiencias en la estructura y problemas de goteras que el Consistorio debería solucionar”. Boixet cree que la ampliación del casal debería implicar también que se amplíe su

equipo técnico, lo cual permitiría que el proyecto creciera. “Con otra persona dinamizadora más, además de gestionar la nave anexa, podríamos abrir más horas el casal y abarcar más proyectos, y eso nos facilitaría mucho las cosas”, apunta.

Quieren quedarse en Can Ricart

L'Avenc es uno de los colectivos que necesita con urgencia un nuevo espacio. Este grupo scout nació en 2019 a partir de la iniciativa de antiguos monitores y monitoras de otro grupo del barrio, el Rakxa. Actualmente, pese a hacer actividades cada sábado por la tarde con 60 niños y niñas y varias familias, solo pueden contar con una minúscula sala en el casal. “La mayoría de veces hacemos las actividades en el patio, delante del casal, pero esperamos poder contar con un local propio en la nave anexa”, explica Anna Pedrola, cap de L'Avenc. “Tenemos claro que queremos construir la identidad de nuestro colectivo en Can Ricart. Para nosotras, defender este espacio para el barrio es fundamental, y,

además, llenándolo de niños y familias cada semana, le damos una vida diferente”, defiende. Para llenar de proyectos vecinales la nave anexa, los colectivos del barrio han recogido estas propuestas de espacios para usos juveniles en el proceso participativo Can Ricart Cau. A estas demandas se suma la reivindicación histórica de la Taula Eix Pere IV, que reclama un espacio para recuperar la antigua cantina de Can Ricart y desarrollar allí un proyecto cooperativo de inserción laboral al estilo de la iniciativa de economía solidaria Mescladís.

El espacio en actividad de Can Ricart lo completa el Hangar, el único proyecto artístico que sobrevive desde 1997 en el antiguo complejo fabril. En la actualidad, cuenta con una nave de 1.800 m² cedida por el Consistorio, con 15 talleres individuales para artistas, laboratorios técnicos y tecnológicos de vídeo e imagen, dos plató y un servicio de asesoramiento y acompañamiento a creadores y artistas.

Las entidades de Can Ricart reclaman también que se rehabilite cuanto antes el

Actualitat Vivienda

Los asentamientos, una cara más del sinhogarismo

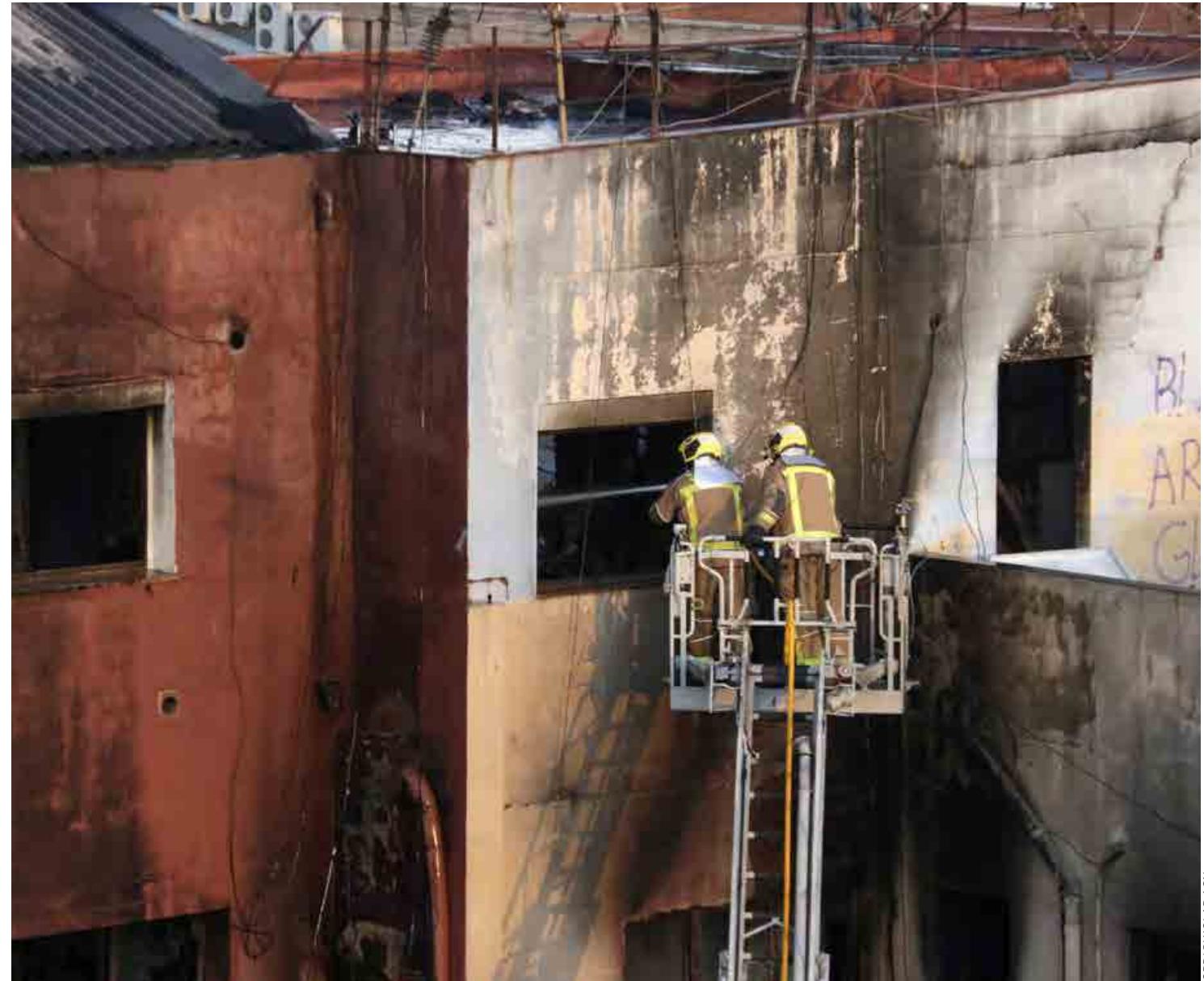
El incendio mortal en una nave abandonada de Badalona con más de 150 ocupantes constata la exclusión laboral y residencial de las personas migradas, atenazadas por la Ley de Extranjería

Emma Pons Valls
BADALONA

Alaji Yenya Fofana estaba dentro de la nave del barrio del Gorg, en Badalona, cuando empezó el incendio que ha puesto de manifiesto, una vez más, la exclusión laboral, residencial y, en esencia, social a la que están abocadas las personas migradas en nuestro Estado. Unas 150 personas vivían en esa nave abandonada por falta de acceso a una vivienda. Cuatro de ellas, al menos, han muerto como consecuencia del fuego, que dejó también a más de veinte heridos. “Era el ejemplo máximo de marginalización”, señala Carles Sagués, activista de la plataforma Sant Roc Som Badalona.

La situación de los que dormían en el espacio era muy variada: convivían personas sin papeles, otras con contrato laboral, familias con menores y personas con estatus de refugiado. Pero todas compartían algo: la falta de acceso a una vivienda digna. Ahora su situación es incierta. Según los propios supervivientes, una semana después del incendio muchos de ellos están durmiendo en la calle. El Ayuntamiento dispuso un punto de coordinación para atender a los afectados y, aunque unos cincuenta se alojaron en un albergue de forma temporal, muchos han rechazado la ayuda a causa de su situación irregular y del miedo a acercarse a las autoridades.

Iba vivió un tiempo en la nave cuando llegó a Catalunya. “Este no es lugar para vivir”, critica. El edificio estaba sin agua

Dos bomberos encaramados a una grúa, durante los trabajos en la nave industrial incendiada en Badalona.

Ferran Busquets (Arrels): “El derecho a la vivienda está totalmente vulnerado”

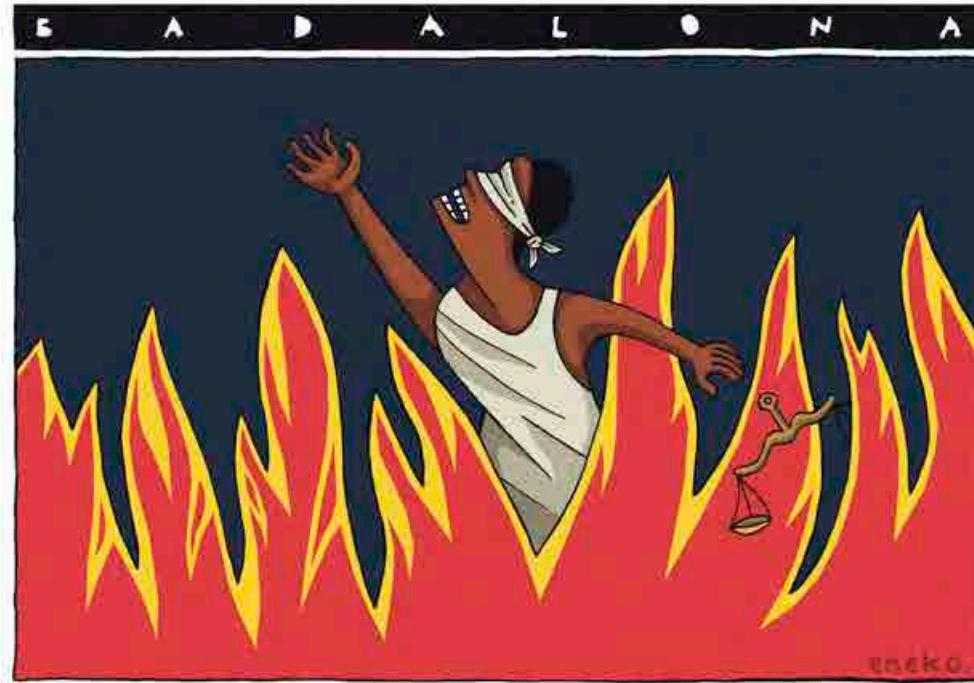
Iba: “Aquí vivía gente que se buscaba la vida para comer. Sin documentos no te ayudan”

desde hacía meses, y la tenían que ir a recoger a más de 500 metros. La luz era intermitente; a veces había y a veces no. Iluminaban las estancias con velas, lo que podría haber ocasionado el incendio, aunque las causas aún están por determinar. A Iba le duele el maltrato que sufren las personas migradas por no tener papeles: “Aquí vivía gente que se buscaba la vida para comer. Si no tienes documentos, no te ayudan”.

La mayoría de los que vivían en el asentamiento eran personas migradas de origen subsahariano, de Senegal, Mali, el Congo...

Iba se refiere a ellos como sus “paisanos”. También Juvencio Salvador, originario de Guinea Ecuatorial y vecino del barrio de al lado, Pep Ventura. Venía a menudo a ver a sus amigos. “Nadie quiere vivir así”, lamenta. “Que no manipulen: aquí vivía gente trabajadora”, añade. Y destaca que muchos se veían obligados a vivir en estas condiciones al no tener documentación, lo que les dificultaba el acceso al mercado laboral. Pero también había “padres de familia” con empleo que no se podían permitir un alquiler. “Esta es nuestra situación al lle-

El dibuix de l'Eneko

gar a Europa: si vives sin documentos es como si no vivieras", sentencia.

Yenya había vivido de forma intermitente en este asentamiento desde 2009. Cuando trabajaba como ayudante de cocina, friegaplatos o carnicero podía permitirse vivir en pisos compartidos. Pero ahora no tenía trabajo y había vuelto a la nave. La cifra de personas que alojaba había ido oscilando porque muchos se encontraban en una situación similar a la suya. "Es muy difícil encontrar piso", apunta.

El activista Carles Sagués destaca que "el mercado inmobiliario está muchos escalones por encima del laboral" y el acceso a la vivienda por la vía privada es, muchas veces, imposible para familias de ingresos reducidos. "Y por la vía pública hay una lista de espera de años", lamenta. El director de la Fundació Arrels, Ferran Busquets, apunta que las personas que viven en naves u otros tipos de instalaciones deshabitadas "están huyendo de la calle o evitando llegar a ella". La causa: "El derecho a la vivienda está totalmente vulnerado".

Una realidad más allá de Badalona

Las infraviviendas y la ocupación de zonas industriales abandonadas es una realidad que se extiende por todo el país. En Catalunya hay 37 naves ocupadas en una situación similar a la del Gorg, según ha contabilizado Interior. Además, solo en Barcelona hay 77 asentamientos donde viven 397 personas, incluyendo cualquier tipo de infravivienda, ya sea en construcciones industriales o solares desocupados, informó el Ayuntamiento. Aun así, no hay ninguno tan numeroso como el de Badalona, y Busquets explica que esto se debe a que no hay muchos espacios vacíos de la magnitud de la nave incendiada.

El perfil mayoritario del residente es el de un hombre de entre 30 y 45 años. La mitad son personas migradas. Predomina la etnia gitana y la nacionalidad de países del Este de Europa, pero también hay personas de países africanos. A través de la Oficina del Pla d'Assentaments Irregulares (OPAI), Barcelona atiende a las personas en esta situación de forma "pionera", según destacan fuentes del consistorio, permitiendo, por ejemplo, su empadronamiento.

Acceder al padrón es clave para facilitar el arraigo y la posterior regularización, y para el acceso a servicios básicos, como la sanidad. Busquets remarca que los municipios deben facilitarlo a todo el mundo, aunque no se tenga un domicilio fijo: "Una persona que vive en la calle tiene derecho al padrón y a ser reconocido como habitante de esa población, y muchos municipios

En Barcelona hay 77 asentamientos donde viven 397 personas, según el Ayuntamiento

En Sabadell, Terrassa y Mataró también hay naves industriales abandonadas ocupadas

Entidades denuncian el mensaje racista de Albiol y la estigmatización de la pobreza

pios no lo están cumpliendo". Uno de ellos es Badalona, señala Busquets.

En ciudades del área metropolitana como Sabadell, Terrassa y Mataró también hay naves abandonadas ocupadas por personas sin hogar. En la primera hay unas 150 personas durmiendo en infraviviendas, algunas de ellas en zonas industriales en desuso. En Terrassa, el consistorio ha hecho actuaciones en algunas naves y asegura que trabajan para que las personas que las habitan se puedan empadronar y entrar así en el circuito municipal de servicios sociales. En Girona hay una quincena de personas durmiendo en unas instalaciones industriales sin uso durante más de 10 años. Busquets señala que vivir en espacios así es una cara más del sinhogarismo: "La diferencia es que están a resguardo, pero la problemática es la misma: no tienen vivienda".

En el origen de la precariedad a la que se enfrentan las personas migradas hay una discriminación muy difícil de sortear. "El problema es la Ley de Extranjería, que no da ninguna oportunidad a los chicos y los está matando. Es una ley imposible". Mansur es del Sindicato Mantero de Barcelona y vivió 10 años en la nave de Badalona. Desde que pertenece al sindicato se pudo ir, y ahora vive en Barcelona. Explica cómo el centenar de personas que dormían ahí simplemente "buscaban un lugar donde estar" y pide una reflexión sobre por qué tantas personas se ven obligadas a migrar: "No tenemos recursos en nuestros países porque todos los ha sacado Occidente".

Además de los obstáculos de su situación administrativa irregular, las personas que vivían en la nave de Badalona han tenido que hacer frente a la estigmatización. El alcalde de la ciudad, Xavier García Albiol (PP), encendió los ánimos de los supervivientes y demás vecinos al declarar que las personas que se alojaban ahí se dedicaban a la venta de drogas y eran conflictivas. "Si hubiera habido droga, no hubieran vivido así. No tenemos dinero", manifestó una mujer en los alrededores de la nave.

Busquets critica que mensajes como el de Albiol son "terribles" y confía que se deba a un desconocimiento de la realidad: "Se culpabiliza a esas personas en vez de responsabilizarse de la situación". Entidades como SOS Racisme y Papers per a Tothom lamentaron las declaraciones "racistas" del alcalde, a quien tacharon de "cómplice necesario" de lo ocurrido por "promover discursos del odio y xenofobia hacia parte de la población" y desviar el foco de atención hacia una supuesta delincuencia.

Papers per a Tothom reivindicó que hay soluciones que pasan por garantizar una vivienda digna, papeles y permiso de trabajo para todos. Busquets llama a superar una "estigmatización de la pobreza tremenda": "Nadie quiere vivir en una nave así. Están aquí porque no tienen otra: no es una opción de vida, sino una obligación de vida".

ALBERT SEGURA LORRO/ACN

Un abordaje policial de la problemática

Una de las principales críticas a la actuación del Ayuntamiento de Badalona antes y después del incendio ha sido la gestión policial del asunto. La noche del siniestro, los supervivientes estuvieron horas sin atención social y rodeados de agentes antidisturbios, según los afectados y la exalcaldesa de la ciudad Dolors Sabater. "Son tratados como una amenaza", lamenta. Los supervivientes, en estado de shock, fueron atendidos tres horas más tarde por profesionales del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESPB). Sabater recuerda en conversación con *El Quinze* que durante su mandato –entre 2015 y 2018– se llevó a cabo una intervención en el asentamiento desde un enfoque "social, comunitario y de seguridad". Durante este proceso, se acompañó a los residentes en el empadronamiento, la regularización o la entrada en el mercado laboral. "Intentamos romper un circuito kafkiano y ponernos junto a los vecinos para que pudieran salir del círculo de la pobreza", explica la exalcaldesa.

Actualitat Colectivos vulnerables

Santa Anna, punto clave de apoyo a los más vulnerables en el Gòtic

El rector de la parroquia, Peio Sánchez, explica que, como ya no pueden acoger a personas sin techo para dormir, han reforzado el reparto de alimentos y la atención personalizada

MONTSE GIRALT

Por culpa de la pandemia, Santa Anna no puede acoger a personas sin techo para dormir. Por eso centra sus esfuerzos en repartir desayunos y comidas calientes, y también cenas en frío.

Paula Ericsson Navarro
BARCELONA

En medio de un Gòtic desangelado hay una calle estrecha con decenas de tiendas cerradas y una puerta abierta: la de la parroquia de Santa Anna. Durante el confinamiento más restrictivo, donde los servicios sociales tuvieron que cerrar en algunos casos, colas de hasta 300 personas venían a buscar comida a este recinto. Desde hace cuatro años, la parroquia de Santa Anna se ha convertido en un refugio para los más vulnerables. Después de cruzar la puerta vallada, tres hombres de unos 50 años esperan en el patio exterior de la parroquia, cerca de la escultura *Jesús homeless*, una representación del escultor canadiense Timothy Schmalz de Jesucristo durmiendo en un banco. En la entrada del claustro hay cuatro voluntarios con petos naranjas y mascarilla. Entre 100 y 120 personas de todas las edades se encargan de acompañar a los usuarios, pedir comida a empresas o entidades, y realizar otras funciones para mantener a la comunidad.

El rector de la parroquia de Santa Anna, el padre Peio Sánchez, baja las escaleras con las manos cogidas por detrás, una boina oscura, una mascarilla FPP2 y unos ojos que reflejan mil preguntas. Nos dirigimos a una sala con un techo altísimo, donde, después de encender la calefacción, el sacerdote explica que aquí solían dormir personas sin techo, pero con la pandemia la parroquia se ha transformado. “No puedes dar un abrazo a personas que lo necesitan, pero tampoco podemos estar demasiado tiempo abiertos para garantizar poder seguir abierto”, reconoce.

Aunque Santa Anna esté en medio de un barrio sin vecinos, asediado por el consumismo y el turismo, “está conectada a todo y viene gente de cualquier lado. Como a las tiendas”, describe con ironía.

Peio Sánchez: “El problema más grave va a ser la ola de pobreza que va a invadir la sociedad”

Desde el inicio de la pandemia atienden a unas 120 personas y hay una lista de espera de 70

En el desayuno se da café con leche, caldo, comida y bollería, sobre todo para entrar en calor

Santa Anna era una iglesia abierta, especialmente a las personas en situación de calle y también a familias vulnerables, dos tareas distintas que se desarrollan desde el Hospital de Campaña. Normalmente solían atender a unas 250 personas por día, pero desde la covid-19 atienden a 120, esta vez identificadas, y hay una lista de espera de 70. “De esas 120 personas, 75 viven directamente en calle, un grupo de 35 vive en situaciones de ocupación, y un grupito pequeño tiene una habitación alquilada”, puntualiza Sánchez. Por otro lado, acompañan a otras en situación de vulnerabilidad a través de un programa distinto: “Familias que están en situación de normalidad apadrinan a una familia en situación de vulnerabilidad y le hacen el seguimiento, y traban entre ellas una relación de amistad”.

La comida, inicio de una amistad

Dormir en la calle siempre es duro, y aún más en invierno. Como ahora no pueden acoger a personas sin techo en la iglesia para dormir, centran su ayuda en repartir 100 desayunos –de 8.30 h a 10 h– y 100 comidas –de 12 a 14.30 h– al día. En las comidas se les da también la cena, pero en frío. De hecho, en la entrada están Faouzia y Lluís, dos voluntarios que cada vez que uno de los usuarios entra o sale de comer le preguntan “¿Quieres cena?”, ofreciéndoles un plato de pasta, cubiertos de plástico y un postre. En el claustro, con las manos llenas de anillos y los ojos brillantes, está Vanessa, que acaba de terminar su comida. “Yo vengo a Santa Anna desde que abrió; soy VIP”, bromea. De hecho, explica

Peio Sánchez, rector de la parroquia de Santa Anna, en el Gòtic de Barcelona.

En la parroquia centran su ayuda en repartir 100 desayunos y 100 comidas al día

"El 50% de las personas que acogemos ahora tienen menos de 40 años", dice el párroco

"La alimentación es la puerta para establecer la relación y ver qué más podemos ofrecer"

que desde servicios sociales le habían recomendado ir a Sabadell, pero ella se negó. "Aquí tengo el comedor, siento que son mi familia. Los domingos también voy a misa con el padre Peio", explica mientras muestra fotografías de su perra Chula.

Por otro lado, los desayunos empezaron el 9 de diciembre y se alargarán hasta el 31 de marzo, y se procura dar café con leche, caldo, comida y bollería, sobre todo para entrar en calor. "El servicio de duchas calientes y de ropero se da por las tardes", añade Sánchez. Debido a que la gente ya no se puede quedar a dormir en el recinto, han conectado el wifi en la entrada para que puedan tener acceso a internet.

Otros de los servicios que se han transformado durante la pandemia es el Hospital de Campaña. El servicio médico se realiza vinculado al Hospital Sagrat Cor, y cuenta con distintas especialidades, entre ellas la medicina general, la podología, la odontología y la atención a la salud mental. Una vez al trimestre, el Hospital de Campaña se traslada a Santa Anna, convirtiéndose así en el Hospital de Calle. Ahora mismo no tienen muchos casos de covid, pero la semana pasada detectaron uno.

"El problema de nuestros amigos es que muchas veces la pueden tener, pero no lo saben", comenta el párroco juntando sus dedos índices. Esto también tiene que ver con la percepción de la salud de las personas en situación de calle, ya que muchas no van al médico por miedo a que las deporten, y si no tienen confianza con la persona, prefieren no comentar su estado sanitario real. "Por eso para nosotros la alimentación es la puerta para establecer la relación y ver qué otros servicios podemos ofrecer", explica Sánchez. De hecho, lo que hacen los médicos del hospital de campaña es elaborar historias médicas para que las lleven en el móvil y, si van al hospital, los médicos puedan tener acceso a su historia clínica.

Tras pasar frente al 'Jesús homeless', el párroco accede a Santa Anna. En el interior, los voluntarios reparten raciones de comida.

Como Santa Anna ofrece en principio un servicio más de urgencia, el área de trabajo social se encarga de derivar a los usuarios a otras entidades más especializadas. Ahora bien, cuando llega el invierno –y esta vez acompañado de la covid-19–, el sacerdote dice que "se nota mucho más la ausencia de plazas". "El dispositivo de frío plantea que solamente cuando se baja de 0 grados se active el equipamiento de acogida de personas de la calle, y a veces en Barcelona nunca llegamos a 0 grados", reclama. El párroco explica que, si las Administraciones no dan respuesta, desde Santa Anna pensarán alternativas para dar una solución a estas personas.

Frente a la posible tercera ola, Sánchez reflexiona con crudeza: "El problema más grave no va a ser la tercera ola, sino la ola de pobreza que va a invadir la sociedad". "El

Las trabas burocráticas

El padre Peio Sánchez pone en duda que la crisis del coronavirus transforme la organización de los servicios sociales. "Tengo una gran desconfianza de la burocracia y de las Administraciones, que compiten sobre quién es más irresponsable", denuncia el párroco. La parroquia ha solicitado 20 ingresos mínimos vitales hace tres meses y todavía no han recibido respuesta. "La burocracia no llega a las personas. Esta pandemia pone de manifiesto que hemos articulado un sistema que es del todo incapaz de responder a las urgencias", protesta.

nivel irá cayendo de los más vulnerables a los menos: los sin papeles, los que no cobran los ERTE, como un dominó en la situación de la pobreza", advierte. Teniendo en cuenta la saturación de servicios sociales, el párroco apunta que "no hace falta ser profeta" para ver que "habrá gente durmiendo en campamentos de tiendas de campaña".

"El 50% de las personas que acogemos ahora tienen menos de 40 años. Si no se interviene ahora y se procura recuperar a esta población, luego es mucho más complicado, porque tendrán dependencias o problemas de salud mental", alerta. Frente a la posibilidad de una transformación social, el párroco es escéptico. Desde Santa Anna se ve que Barcelona se ha convertido en una ciudad basada "en dinámicas de consumo inútiles" que hacen que la capital catalana crezca como "una ciudad dislocada".

Actualitat Comercio digital

Nuevas alternativas locales al monopolio de Amazon

El aumento de las compras online propicia la aparición de plataformas logísticas de proximidad, como La Zona o Amazcat, que reivindican un modelo sostenible basado en la economía social y solidaria

Durante el primer trimestre de 2021 se pondrá en marcha Amazcat, una suerte de Amazon catalán, cuya página web ya ofrece información a vendedores y compradores.

David Rodríguez
BARCELONA

Por una Navidad sin Amazon! Es el nombre de la campaña viral impulsada en Francia para reducir las compras en la multinacional y promover el comercio local. Al llamamiento global se ha unido la alcaldesa de Barcelona, Ada Colau, que reivindica la importancia de potenciar los establecimientos de proximidad, tocados por la crisis de la covid-19. Colau recuerda que “las grandes plataformas no aportan ningún valor añadido a la ciudad ni tributan los impuestos que generan”. De hecho, el PSC, que forma parte del gobierno municipal de la capital catalana, quiere impulsar la creación de una *tasa Amazon*, para gravar a las plataformas de comercio electrónico.

Esta situación se produce en un contexto en que más de la mitad de las pymes y los comercios de proximidad sufren dificultades económicas para seguir adelante por la crisis del coronavirus. Ante las críticas, el gigante norteamericano, con ocho centros y estaciones logísticas y de distribución en Catalunya, justifica su política empresarial asegurando en un comunicado que “las ventas de las firmas catalanas superaron los 100 millones de euros en 2019 y además se genera empleo para ingenieros, desarrolladores de software, científicos de datos y expertos en aprendizaje automático y almacenamiento en la nube, además de un centro de soporte para pymes del sur de Europa”.

Centro logístico de Amazon en el Prat de Llobregat.

Una ley para 'riders' ampliada

En el marco de las negociaciones de la mesa del diálogo social para abordar la ley de los *riders*, colectivos como Riders X Derechos han pedido que el borrador incluya también el registro de las plataformas digitales y de sus algoritmos. En un comunicado en su página web, la organización insiste en que la norma no debe centrarse en estos trabajadores, sino en todos los falsos autónomos. Los repartidores quieren “evitar que no se fiscalice un modelo empresarial conocido por sus tendencias a operar fraudulentamente”.

Amazon ha facturado más de 81.700 millones de euros en el tercer trimestre de este año, lo que supone un incremento del 37,4% en relación al mismo periodo de 2019. Más allá del debate sobre las prácticas y las políticas fiscales de la compañía, existe otro sobre las condiciones laborales de sus empleados. La semana pasada, CCOO Catalunya anunció que iniciaba acciones legales contra la multinacional por el supuesto espionaje a sindicalistas durante la huelga de centros logísticos y transportistas de octubre del año pasado en su centro del Prat de Llobregat. El sindicato considera que vulneró los derechos fundamentales de los trabajadores y se plantea presentar una demanda penal contra la multinacional y la agencia de detectives Castor & Polux.

Pese al escenario de monopolio y de denuncias, de la apuesta creciente por la

compra digital derivada del confinamiento, unida a la necesidad de adquirir todos los productos en un mismo espacio, han surgido alternativas locales y sostenibles que, salvando las distancias, usan las mismas armas tecnológicas que el gigante del comercio online. Una de ellas es La Zona, impulsada por la cooperativa de economía social catalana Opcions. Su responsable de comunicación, Joana Ariet, enmarca la creación del proyecto en "la necesidad de prolongar los servicios de consumo responsable que proporcionamos en la cooperativa".

Ariet detalla que la covid-19 ha dibujado una nueva realidad, en la que se han acelerado fenómenos como la compra por internet, el consumo de datos y los usos digitales. En esta coyuntura, La Zona ha aprovechado para madurar su iniciativa con el objetivo de "favorecer el comercio local, ecológico y sostenible". Para lograrlo, la entidad se presentó a un concurso público, con el que recibirá 160.000 euros de la Generalitat de Catalunya y 40.000 del Ayuntamiento de Barcelona, a los que hay que sumar los 50.000 que aportan como cooperativa.

El proyecto de La Zona ha buscado aliados en otros actores de la economía social, como la agencia de comunicación Talaia, la Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC), la plataforma de micromecenazgo de la economía social Goteo y la empresa repartidora de mensajería Koiki, caracterizada por su compromiso social y ambiental. Ariet toma como ejemplo a esta última para destacar el modelo que representa La Zona: "Colaboramos con Koiki porque utiliza un transporte sostenible en la última milla, ocupa a personas con discapacidad en un centro especial de trabajo y potencia los puntos de recogida en detrimento de las entregas a domicilio".

El consumo responsable

En la línea de promover otro tipo de actitud ante el consumismo, Ariet revela: "Reivindicaremos acciones que no se basarán en las rebajas o en el comprar por comprar, sino que potenciaremos fórmulas como el préstamo o el alquiler de productos". Para seleccionar los establecimientos que formarán parte de La Zona, desde la cooperativa Opcions se están llevando a cabo tareas de prospección para comprobar que estos cumplan una serie de criterios económicos, sociales o ambientales. Ariet comenta que, por el momento, se excluyen los productos alimentarios de la plataforma, pero se ofrecerán de otro tipo, incluyendo servicios y suministros básicos.

La Zona, que iniciará el periodo de pruebas de la plataforma a principios de 2021, tiene previsto ofrecer sus productos a partir de junio del año que viene. "Buscamos visualizar la filosofía del consumo responsable y que el comprador conozca a los

Francia pone en marcha una campaña para promover el comercio local durante la Navidad

Colau: "Las grandes plataformas no aportan ningún valor añadido ni tributan lo que generan"

Según Amazon, las ventas en 2019 de firmas catalanas superaron los 100 millones de euros

La Zona, de Opcions, quiere "favorecer el comercio local, ecológico y sostenible"

El criterio de proximidad y una oferta de servicios son aspectos que caracterizan a Amazcat

Condiciones laborales, consumo responsable y sostenibilidad, valores de las nuevas plataformas

productores que fabrican los artículos que adquieren". A la vez, la plataforma supone "una oportunidad para los pequeños comercios que no disponen de recursos para vender por internet".

En el mismo año 2021, pero durante el primer trimestre, se pondrá en marcha Amazcat, que se podría considerar el Amazon catalán. En este caso, el proyecto nace de nueve socios de una empresa privada, que ya ha firmado acuerdos con productores, tiendas y empresas de servicios. "Es una plataforma en la que comprará cualquier persona y en la que habrá una serie de socios premium, que recibirán determinados descuentos y no pagarán el coste del

transporte". Así lo explica Andreu Mas, uno de los socios fundadores. El criterio de proximidad y una oferta de servicios, como los seguros y los suministros de luz, agua y gas, son algunos de los aspectos que caracterizan a Amazcat. Mas precisa que los comercios, productores o tiendas que lo deseen podrán promocionar su página web en la plataforma: "No solo potenciaríamos a los productores locales, sino también a los establecimientos". La iniciativa se define como la tienda online de Catalunya o un centro comercial virtual.

En el momento de salir al mercado, Amazcat espera contar con 400.000 usuarios y un millar de productores, tiendas y empresas. Mas afirma que "es necesario crear una alternativa a Amazon, pero teniendo en cuenta la experiencia del usuario, de forma que pueda encontrar en un mismo espacio todo lo que quiera comprar". Los productos alcanzarán todo el territorio catalán, pero también garantizan la distribución en el Estado español.

La aceleración del comercio digital ha favorecido la irrupción de estas plataformas de comercio local y con valores sociales, que ponen el foco en las pequeñas y medianas empresas, las más afectadas por las consecuencias de la pandemia del coronavirus y que notan más el impacto de Amazon. Sus impulsores comentan que, al empatizar con estas, entienden su problemática. Ahora el reto pendiente es conquistar al cliente no habitual de estos servicios a través criterios como la sostenibilidad, las condiciones laborales o el fomento de un consumo responsable.

Un comercio de proximidad ubicado en el barrio de Horta de Barcelona.

Revista de prensa

Unión Europea Brexit, con rodaballo

Àngel Ferrero

La opinión pública europea pierde interés por las interminables negociaciones para la salida de Reino Unido de la UE, pero el nacionalpopulismo sigue siendo una fuerza a tener en cuenta

Ha pasado ya más de un mes desde las elecciones en Estados Unidos. El *wishful thinking* de que, una vez derrotado Trump, los demonios populistas volverán a la caja de Pandora, sigue vivo. Sin embargo, la semana pasada el Brexit regresó a los medios de comunicación para recordarnos que la situación está lejos de ser esa. Después de nueve meses de negociaciones, el primer ministro británico, Boris Johnson, aterrizó a comienzos de la semana en Bruselas para reunirse con la presidenta de la Comisión Europea, Ursula von der Leyen, y limar aristas.

Según *The Guardian*, los equipos negociadores cenaron en el Edificio Berlaymont un menú de tres platos compuesto de sopa de calabaza y vieiras de entrantes, rodaballo con puré de patatas, wasabi y vegetales, y un sorbete de coco y tarta pavlova de postre. Al parecer, se trataba de un *private joke* de la presidenta de la Comisión, ya que los pescadores británicos y franceses mantienen una disputa sobre la pesca de la vieira en la bahía del Sena. Tras varias horas de “debate franco”, en palabras de Johnson, las delegaciones se levantaron de la mesa tras fijarse un nuevo plazo el domingo 13.

La Comisión mantuvo la presión. “Bruselas lanza su plan para un no acuerdo”, titulaba el *Euronews* al hablar de las medidas de contingencia anunciadas por la Unión Europea (UE). Los medios alertaban de una salida abrupta de Reino Unido. Ese mismo día Londres anunciaba que la Royal Navy protegería a los pesqueros británicos si no se llegaba a un acuerdo. Al final el fuego no llegó a la pólvora y el domingo las partes acordaron prolongar, una vez más, las negociaciones. Este lunes, el negociador jefe de la UE para el Brexit, Michel Barnier, consideraba a pesar de todo “aún posible” llegar a un buen acuerdo.

Fuera del Berlaymont no parecía haber mucho interés en “las calles heladas y casi desiertas del barrio europeo de Bruselas” y “pocos sabían de la cena e incluso a menos les importaba”, escribía el corresponsal de *The Guardian* en la capital belga, John Henley. Desde Dublín sí se sigue con más interés la evolución de las negociaciones. El primer ministro irlandés, Michéal Martin, intentaba ver la botella medio llena y afirmó que el acuerdo estaba “cerca”. De manera similar, *The Irish Times* consideraba el acuerdo entre el vicepresidente de la Comisión, Maroš Šefcovic, y el ministro del Gabinete, Michael Gove, so-

El domingo la CE y el Gobierno británico acordaron prolongar las negociaciones

Los tabloides respaldaron a Johnson y atribuyeron el fracaso de la reunión a la Comisión

Según las encuestas, los laboristas británicos recortan distancias con los conservadores

COMISIÓN EUROPEA

JOHNSON BAJA, STARMER SUBE

Boris Johnson actúa sin quitar el ojo de las encuestas de intención de voto, en las que el Partido Laborista de Keir Starmer ha recortado distancias y está a un solo punto porcentual de los tories. Quizá eso explique la sonada salida de Dominic Cummings –arquitecto de la campaña del Leave y asesor del primer ministro– de Downing Street semanas atrás, analizada con lupa por los medios internacionales. No obstante, Starmer es visto críticamente por la izquierda laborista que apoyó a Jeremy Corbyn.

bre Irlanda del Norte como “un paso en la dirección correcta”, sobre todo porque eliminaba el riesgo de alzar pasos fronterizos entre ambas partes de la isla y convertir así el Acuerdo de Viernes Santo en papel mojado.

En Londres, sin sorpresas, los tabloides como *The Sun* respaldaron a Johnson y atribuyeron el fracaso de la reunión a la Comisión, mientras que desde cabeceras como *The Independent* se invertían los términos. La diputada laborista Jess Philips, por ejemplo, calificaba en este periódico la estrategia de los brexiters de “imprudente y peligrosa” y cargaba contra el gobierno por su “incompetencia” al permitir que miles de trabajadores sigan viviendo con la incertidumbre de si sus empleos sobrevivirán o no al Brexit.

‘Shock’ por la pandemia

No está de más recordar que todo esto ocurre mientras a ambos lados del canal de la Mancha la población sigue en buena medida en estado de *shock* por la pandemia. Quizás el nacionalpopulismo que mencionábamos al comienzo del artículo retroceda en algunas encuestas de intención de voto, pero sigue ahí. La aprobación in ex-

tremis de la reforma del Mecanismo Europeo de Estabilidad (MEDE) en Italia, por ejemplo, ha dejado al descubierto la fragilidad del Gobierno de Giuseppe Conte, frente al que la coalición de la derecha, liderada ahora, tras la caída en desgracia de Silvio Berlusconi, por la Liga de Matteo Salvini y los Hermanos de Italia de Giorgia Meloni –la formación heredera de la neofascista Alianza Nacional–, afila los cuchillos.

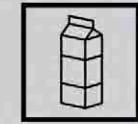
En Alemania, *Die tageszeitung* analizaba los resultados de la décima encuesta sobre el autoritarismo realizada por la Universidad de Leipzig y concluía, a diferencia de otros medios, que la radicalización por la derecha de los votantes en el Este del país sigue en marcha, particularmente entre los más jóvenes, nacidos después de la caída del Muro de Berlín: un sorprendente 15,6% de los encuestados de entre 14 y 30 años –esto es, uno de cada seis jóvenes en la antigua Alemania oriental– se declaró partidario de una dictadura de derechas. En España, Vox no solo se ha consolidado como tercera fuerza, sino que en algunos sondeos incluso sigue subiendo. Los demonios no han vuelto a la caja de Pandora, solamente han dado un paso atrás, y esperan.

**ELS ENVASOS
DE PLÀSTIC,
ELS BRICS
I LES LLAUNES
QUE LLENCES AL GRIS,
NO VAN AL GRIS.**

→ **VAN AL GROC**

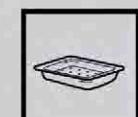
Envases
de plàstic

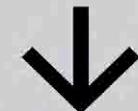
Brics

Llaunes

Safates
de porexpan

Ciutadania, empreses, institucions.
Reciclem bé. Separem bé.

Cultura 70a Nit de Santa Llúcia

UN OASI CULTURAL ENMIG DE LA PANDÈMIA

Òmnium entrega alguns dels guardons més rellevants de la cultura catalana en la 70a Nit de Santa Llúcia, en absència, per quart any, de Cuixart

Emma Pons Valls
BARCELONA

Víctor García Tur, Anna Gas i Miquel Desclot van ser tres dels premiats en la 70a Nit de Santa Llúcia d'Òmnium Cultural, festa de les lletres catalanes. La cita anual on s'entreguen alguns dels guardons més rellevants de la cultura catalana va estar marcada per quart any per l'absència del president de l'entitat, Jordi Cuixart, empersonat. Tina Vallès, Rubèn Montañá, el col·lectiu On Són les Dones? i els editors Chad W. Post i Jill Schoolman també van resultar distingits durant la gala, presentada per l'humorista *tiktok* Long Li Xue i amb actuacions de l'escriptora i actriu Juana Dolores, el periodista Màrius Serra, l'actriu Mireia Portas i el grup musical Curos.

La defensa de la cultura i la importància del seu rol com a vertebradora de la societat –i més, en pandèmia– van erigir-se en temes

recurrents durant la gala, amb una absència destacada que el vicepresident d'Òmnium, Marcel Mauri, va assenyalar de forma contundent: “No vull fer més discursos de Santa Llúcia. Vull que el faci el Jordi Cuixart”. Era el quart cop que Mauri el feia mentre el president seguia la gala des de la cel·la de la presó de Lledoners. Mauri va posar de manifest que en la situació actual, amb una “crisi social, sanitària i democràtica”, cal, més que mai, “no deixar ningú enrere”. També va posar èmfasi que Catalunya té “grans reptes pendents” i que cal donar a la cultura “el suport que es mereix”, amb una inversió d'acord amb el seu rol. I va subratllar que es tracta d'un “ofici diari”, font d'ocupació i ingressos per moltes famílies.

El Sant Jordi, per a García Tur

El 61è Premi Sant Jordi de Novel·la va recaure en *L'aigua que vols*, de Víctor García Tur (Barcelona, 1981). Es tracta d'un relat sobre una família on afloren temes com la memòria, la mort, la llengua o la identitat, i que està ambientat al Quebec durant els anys del referèndum per la independència. Amb més d'una dècada de trajectòria i premis com el Documenta o el Mercè Rodoreda, García Tur s'ha emportat el guardó més ben dotat de les lletres catalanes, amb 60.000 euros. En recollir-lo, va fer referència a l'excepcionalitat política que viu Catalunya i va lamentar: “No hi som totes”.

El Pèndol, d'Anna Gas (Barcelona, 1996), es va endur el 23è Premi Mercè Rodoreda de Contes i Narracions, dotat amb 6.000 euros. L'autora, reconeguda per la

voluntat d'estil i l'originalitat de les imatges que crea, va agrair a Òmnium la seva “persistència” en la defensa del català “malgrat la repressió de l'Estat”.

D'altra banda, el 62è Premi Carles Riba de Poesia, que comporta un pagament de 3.000 euros, el va guanyar *Despertar-me quan no dormo*, del poeta, prosista i traductor de llarga trajectòria Miquel Desclot (Barcelona, 1952). Amb una amplíssima obra publicada tant en prosa com en poesia, i també en literatura infantil i juvenil, Desclot, que acumula un bon grapat de premis, va aprofitar el seu discurs per referir-se als diferents virus que tenallen el país actualment, com la repressió, i va assenyalar que, malauradament, “només hi haurà vacuna” per a la covid-19.

Els pòstits del senyor Nohisoc, de Tina Vallès (Barcelona, 1976), va guanyar el 58è Premi Josep M. Folch i Torres de Novel·les per a Nois i Noies, amb una narració “imaginativa i suggestiva” sobre la relació que estableix una nena amb el seu nou veí. L'escriptora, traductora i correctora, que s'emporta 6.000 euros, és reconeguda així per la seva primera novel·la juvenil. Vallès va fer èmfasi en el paper dels autònoms que es dediquen al sector cultural, a qui va qualificar “d'obrers”: “No es veuen, però si cauen, s'enfonsa tot”, va advertir, i va esperonar les institucions a donar-los suport.

El relat de ciència-ficció titulat *Les esferes del temps*, de Rubèn Montañá i Ros (Badalona, 1983) es va endur el 47è Premi Joaquim Ruyra de Narrativa Juvenil, pagat

amb 6.000 euros. Ambientat a la Barcelona de finals del segle XIX, el jurat en reconeix el “to magistral i trepidant” emmarcat en una narració amb “fantasia fresca”. Montañá, actor, escriptor i dramaturg, va reivindicar la cultura, que “alimenta famílies”, i va instar a “omplir les platees del país”.

El 34è Premi Internacional Joan B. Cendrós el van rebre els editors Chad W. Post i Jill Schoolman per la seva contribució a la internacionalització de la llengua catalana a través de les nombroses traduccions d'obres del català a l'anglès que han promogut. I el Premi Muriel Casals de Comunicació 2020 se'l va endur el col·lectiu *On Són les Dones?*, que es dedica a la tasca de reivindicar el paper de les dones en tots els àmbits de la societat i especialment en els espais d'opinió dels mitjans de comunicació. En els dos casos suposen una recompensa de 3.000 euros.

García Tur guanya amb un relat d'una família del Quebec on tracta la mort i la identitat

El grup *On Són les Dones?*, reconegut per reivindicar el paper de les dones als mitjans

Retrat de grup dels premiats la Nit de Santa Llúcia d'Òmnium Cultural.

PAU CORTINA/ACN

Cultura Recomanacions literàries

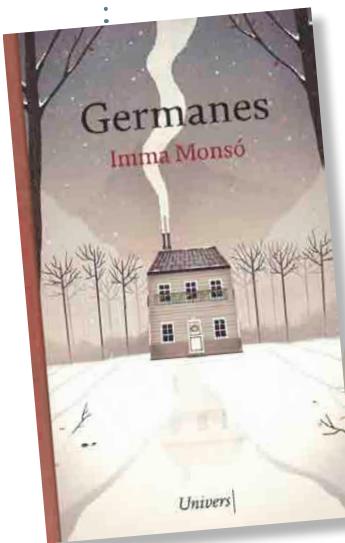
Contes de Nadal per a adults i arguments contra el masclisme

Lídia Penelo | Barcelona

Germànies
Imma Monsó
Univers · 128 pàgines · 18 €

El Nadal dels altres

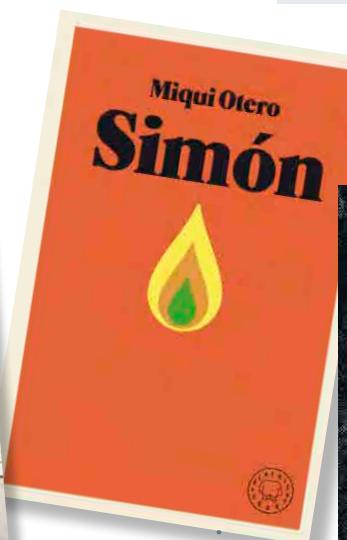
Si el tema de com celebrar Nadal t'inquieta, i busques una novel·la on capbussar-te i fer el tafaner en les vides i les festes dels altres, Imma Monsó et farà passar una bona estona amb la seva ironia habitual. A través de la Rita coneixeràs les llums i lesombres d'una família aparentment convencional. Un conte de Nadal per a adults amb moments entranyables.

Simón
Miqui Otero
Blackie Books · 448 pàgines · 23 €

Sobre tornar a començar

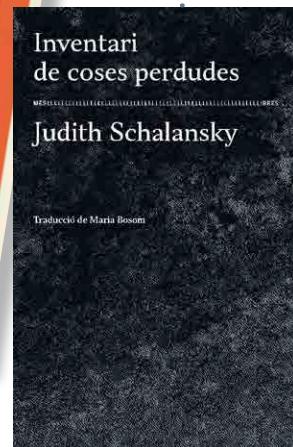
Si assumeixes que les coses són com són però que no tot és el que sembla, aquesta novel·la et seduirà. De vegades divertida i d'altres amarga, Miqui Otero desplega la vida de Simón, una mena de *pijoaparte* modern, que mentre es va obrint camí aprèn, entre altres coses, a perdonar, i va experimentant amb una suposada justícia poètica.

Inventari de coses perdudes
Judith Schalansky
Més Llibres · 288 pàgines · 20,50 €

Un catàleg de coses desaparegudes

Si et podries passar hores remenant atles, llegint articles d'història o imaginant com eren les coses abans, el que ha fet l'autora amb aquest llibre et semblarà un tresor. Barrejant història, records i ficció, és un catàleg bellíssim de relats de coses que feien el món més fascinant. La temporalitat mana, però queda la memòria i la imaginació.

L'hora de l'estrella
Clarice Lispector
Club Editor · 160 pàgines · 14 €

Obsessions quotidianes

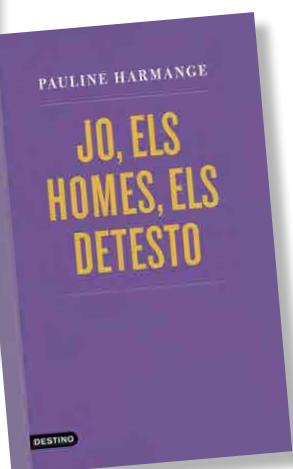
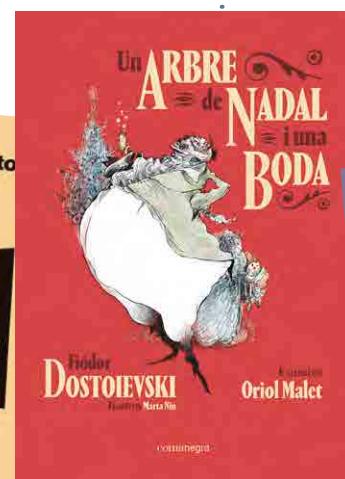
Si ja formes part de la divisió que admira Clarice Lispector, estàs de sort, perquè Club Editor ha decidit editar l'últim llibre que va publicar l'autora. Perseguir la veritat i captar-ne la vibració era una de les obsessions de Lispector, una autora magnètica i brillant, capaç de capturar un món en només tres o quatre paraules.

Un arbre de Nadal i una boda
Fiódor Dostoievski
Comanegra · 48 pàgines · 15 €

Impostures i misèries

Si busques una porta d'entrada a l'univers de Dostoievski, la tens en aquesta meravella editada per Comanegra amb il·lustracions d'Oriol Malet. Això és un conte de Nadal, però no reconforça, més aviat pica, perquè amb la mordacitat característica de l'autor evidencia les misèries de la moral burgesa del seu temps, curiosament encara presents entre nosaltres.

Jo, els homes, els detesto
Pauline Harmange
Destino · 112 pàgines · 10,95 €

Un feminism provocador

Si llegint el títol del llibre et penses que l'autora és una dona amargada i enfadada amb el gènere masculí, t'equivoques. El que desenvolupa Pauline Harmange és una tesi carregada de raons per lluitar contra el masclisme. I els arguments que planteja al llibre tenen l'objectiu d'aconseguir que els homes renunciïn a uns privilegis molt arrelats.

Cultura Agenda

Okame i Hyottoko, dos personatges del joc japonès 'Fukuwarai'.

Museus i equipaments, molt actius per Nadal

Judith Vives

Els museus i els equipaments culturals municipals de Barcelona han preparat un Nadal farcit d'activitats per a tots els públics, totes elles adaptades a les mesures sanitàries vigents per combatre la pandèmia. A banda de permetre la visita individual dels espais i les exposicions, les instal·lacions han afegit noves propostes al seu programa de les festes, que inclouen tallers, activitats infantils i visites guiades.

El Born Centre de Cultura i Memòria, per exemple, ha programat tallers i activitats infantils, com ara *Que pugi el teló* (23/12); *El cometa de Nadal de 1704* (24/12); *Arqueòlegs al Born* (30/12); i *La ciutat de la xocolata* (31/12). Amb aquesta darrera temàtica, el Museu de la Xocolata farà dos tallers més per als dies 22 i 29 de desembre: *Un Nadal de xocolata i Taller de neules i torrons*. El Museu Etnològic i de Cultures del Món farà el taller *Estels i garlandes amb fibres vegetals* (20/12), i boles de guarnir en l'activitat *Feltre en família* (27/12), mentre que del 29 de desembre al 3 de gener es podrà conèixer un divertit joc familiar japonès gràcies a l'activitat *Fukuwarai, riguem i atrapem la felicitat*.

El Museu d'Història de Barcelona programarà visites guiades a diversos espais de la ciutat els dies previs de Nadal i de cara al mes de gener. El Museu del Disseny, per la seva banda, mostra *Modernisme, cap a la cultura del disseny*, a banda de les seves qua-

tre exposicions permanentes i la mostra temporal *Emergència! Dissenys contra la covid-19*, que es pot veure fins al 10 de gener.

Altres propostes per al públic adult són les dues exposicions del centre de creació Fabra i Coats, *To, llengua, boca, una retrospectiva de Wendelien van Oldenborgh*, i *Coses que les coses diuen*, comissariada per Latitudes, és a dir, Mariana Cánepa i Max Andrews. A l'espai de creació emergent La Capella, fins al 10 de gener, es poden continuar visitant altres propostes, com ara l'exposició *Esdevenir immortal i després morir*, comissariada per Caterina Almirall, que incorporarà visites comentades.

L'Arxiu Històric de la Ciutat presenta, fins al mes d'abril vinent, l'exposició semipermanent *Documents de la Barcelona històrica*, mentre que a la Virreina es poden veure fins al febrer les exposicions *Dies d'ira: comunisme llibertari, gitans flamencs i realisme d'avantguarda*, amb obres d'Helios Gómez; *Pensament en bucle: Boris Groys; Projectes (1983-2020)* –de Manolo Laguillo–; i *Puber* –de Tanit Plana.

Finalment, al Museu Frederic Marès s'acaba d'estrenar la nova distribució de la Sala de les Diversions, i es podrà veure l'exposició temporal *Vols pujar a les golfes del museu?*, a més a més de dues mostres dedicades al centenari de la mort del polític i advocat Francesc Layret.

DATA Durant les festes de Nadal
LLOC Barcelona
PREU En funció de l'activitat

El cabaret 'Akelarre' de The Feliuettes torna al Teatre Maldà

The Feliuettes han tornat al Teatre Maldà amb el seu èxitós cabaret feminista *Akelarre*, que ja va fer temporada en aquest espai. La formació, integrada per Maria Cirici, Laia Alsina Riera i Laura Pau, va debutar amb un espectacle titulat precisament *The Feliuettes* al mateix Maldà, l'any 2015. Ara tornen a aquest escenari per oferir una singular proposta que inclou música, gamberrisme, reivindicació, comèdia i autoparòdia.

Dirigit per Míriam Escurriola, *Akelarre* barreja gèneres musicals com el pop, el rap, el cuplé, el jazz, el cabaret i el cant, i compta amb la música de Clara Peya, Arnau Tordera, Ariadna Cabiró i Gerard Sesé. En aquest aquellarre, The Feliuettes re-

flexionen sobre el món en què els ha tocat viure isobre com volen transformar-lo, tot des d'una mirada femenina i deformant les situacions quotidianes per posar-les en qüestió.

Tot plegat es basa en textos de Clàudia Cedó, Cristina Clemente, Xavi Morató, Mireia Giró, Gerard Sesé, les mateixes The Feliuettes i també la directora, Míriam Escurriola, i s'expressa amb una combinació d'humor negre, faula idiota, absurd, *stand up comedy* i un esperit molt *punk*. A més a més, aquesta temporada *Akelarre* incorpora una nova escena.

DATA Fins al 3 de gener
LLOC Teatre Maldà (Barcelona)
PREU 16 €

Una escena d'*'Akelarre'*, interpretada per The Feliuettes al Maldà.

Marilyn Monroe, a la Filmoteca

La Filmoteca de Catalunya reivindica la trajectòria com a actriu de Marilyn Monroe amb un cicle que repassa una desena dels seus films, que inclouen drames i comèdies. El cicle s'acompanya de l'exposició *Marilyn Monroe by Milton H. Greene: The 50 seasons*, on es mostren els retrats que li van fer fotògrafs com ara Richard Avedon o Cecil Beaton.

DATA Fins al 31/2 (exposició: 21/2)
LLOC Filmoteca (Barcelona)
PREU 4 €

Repàs a 40 anys del festival de Torroella

El Palau Solterra de la Fundació Vila Casas acull una exposició en quatre parts que repassa els 40 anys del Festival de Torroella de Montgrí i els seus vincles amb el municipi. Estructurada en quatre *moviments* –com si fos una simfonia–, el primer té com a protagonista el compositor torroellenc Anselm Viola. La mostra també té una versió virtual.

DATA Fins a l'11 de gener
LLOC Palau Solterra (Torroella)
PREU 3 €

El Pessebre de Nadal, a Pedralbes

El monestir de Pedralbes ha inaugurat el seu tradicional Pessebre de Nadal. Instal·lat per l'Associació de Pessebristes de Barcelona, s'hi representen dos diorames de la vida de Jesús: la nativitat i la fugida d'Egipte. Les figures són de l'escultora Montserrat Ribes. La tradició d'instal·lar un pessebre popular al monestir ve de la comunitat de clarisses que hi viuen, però també de l'espai del museu, i se celebra des del 1984. La visita està inclosa a l'entrada general al monestir.

DATA Fins al 2 de febrer
LLOC Monestir de Pedralbes (BCN)
PREU 5 €

Caixes de Copley, a Bombon Projects

Fundada l'any 1968 a la ciutat de Nova York per l'artista, col·leccionista i marxant William Copley, l'anomenada *S. M. S. (Shit Must Stop)* és una col·lecció d'art contemporani ficada en una caixa. Les obres s'ofereien per subscripció i s'enviaven per correu. Ara, la galeria Bombon Projects exposa sis de les caixes originals, juntament amb una nova caixa realitzada per Bombon, la setena, que inclou obres d'alguns dels artistes vinculats a aquesta galeria barcelonina.

DATA Fins al 31 de gener
LLOC Bombon Projects (Barcelona)
PREU Gratuit

La cultura local s'allotja unes setmanes als hotels de Barcelona

Vint-i-quatre hotels de Barcelona han programat activitats culturals per reactivar i dinamitzar els seus espais i, al mateix temps, atraure el públic local amb una oferta variada. Organitzada pel Gremi d'Hotels de Barcelona en col·laboració amb l'Ajuntament i Events, la iniciativa vol donar suport als artistes i la cultura de la ciutat. Es faran concerts, actuacions teatrals, espectacles familiars, tallers gastronòmics i sessions de benestar. Totes les formacions i artistes que participa-

ran en el programa són locals i la majoria s'han format a les escoles artístiques de la ciutat, com ara el Taller de Músics. Destaca la presència de cantautors com Meritxell Nedderman, Sara Terraza o Gessamí Boada, i formacions com el Quartet Mèlt, Sophie Wells & The Swing Cats, Ganzá o Beat Voices, entre altres.

DATA Fins al 27 de desembre
LLOC Diversos hotels de Barcelona
PREU Gratuit

Imatges de la lluita contra el coronavirus a Santa Anna

El claustre de l'església de Santa Anna acull una exposició de la fotoperiodista Maria Contreras Coll que reflecteix l'activitat de l'Hospital de Campanya d'aquesta parròquia, així com la resposta humanitària que la comunitat ha donat a famílies afectades per la covid-19. L'exposició se centra en el testimoni de tres dones que s'han vist per primer cop sense feina i sense recursos a causa de la pandèmia.

DATA Fins al 15 de gener
LLOC Església de Santa Anna (BCN)
PREU Gratuit

Una de les imatges de la mostra.

Els vampires de Perucho s'instal·len al Museu de Ciències Naturals

El 2020 se celebra el centenari del naixement de Joan Perucho, una figura clau de la literatura catalana del segle XX. Durant tot l'any s'han fet activitats i exposicions arreu del territori, i ara aterra a Barcelona una mostra dedicada a l'autor. *Vampirs al Fòrum! Les històries naturals de Joan Perucho i la ciència de la il·lustració* es pot visitar fins al 13 de març al Museu de Ciències Naturals de Barcelona, a l'edifici del Fòrum.

L'exposició se centra en una de les novel·les emblemàtiques de Perucho, *Les històries naturals* (1960), una road movie cavalleriesca emmarcada en la Primera Guerra Carlina i protagonitzada pel científic i il·lustrat Antoni de Montpalau, que es veu convertit en un caçador de vampires enmig del conflicte bèl·lic entre carlins i liberals. En l'aventura, esdevé testimoni de fenòmens sobrenaturals i acaba descobrint l'amor.

L'exposició arriba a Barcelona després d'haver-se instal·lat en altres escenaris on transcorre la novel·la –Morella, Gandesa, Berga i Banyoles– i adopta una estètica inspirada en la història i la fantasia reflec-

tides en l'obra, però també en la cultura pop de l'època en què es va publicar.

També es pot veure a la biblioteca Jaume Fuster una exposició dedicada a l'editorial Tàber, que Perucho va fundar per recuperar clàssics de la literatura fantàstica i editar llibres rars i curiosos, còmics i altres obres.

DATA Fins al 13 de març
LLOC Museu de Ciències Naturals (BCN)
PREU Gratuit

La mostra 'Vampirs al Fòrum!'.

RAFAEL VARGAS

ABRAÇADES L'ANY DE LA COVID

Un total de 47 arcs de llum decoren la façana de l'Ajuntament de Barcelona. És una acció impulsada per #RavalKm0, que des de fa sis anys il·lumina els carrers amb llums fets per veïns. Aquest any s'ha ampliat el projecte a la façana del Consistori, amb la instal·lació

Abraçades #RavalKm0, que mostra persones abraçant-se. #RavalKm0 és un projecte comunitari i col·laboratiu que mostra les relacions entre els veïns i dona formació i feina a persones vulnerables. En aquesta sisena edició hi ha 128 arcs de llum. Fins al 5 de gener.

AVÍS: Els espectacles i les activitats d'aquesta agenda poden patir canvis de data o horari o cancel·lacions per culpa de la pandèmia. Abans d'anar-hi, és aconsellable confirmar la informació a través de les pàgines web dels organitzadors respectius.

Nueve lanzamientos para entender los dardos

Mientras millones de personas siguen el Mundial por Navidades, una veintena de clubes practican este deporte en Catalunya. Uno de los retos es fomentar su feminización

Cugat Comas
MATARÓ

Las Navidades son tiempo de tópicos, también en el deporte, con ritos que parecen sacrosantos: Boxing Day en la Premier, partidos especiales de la NBA, saltos de esquí en los Cuatro Trampolines y el Mundial de Dardos, siempre desde Inglaterra. Este último se ha convertido en pocos años en un magno evento con millones de espectadores, difusión en todo el mundo e incalculables liras en juego en casas de apuestas. Arrancó el martes y jugará su final el 3 de enero. Serán tres semanas de tensión, puntería y jolgorio entre una afición, la del deporte de la diana, indisociable de las pintas –en plural– de cerveza.

Tienen algo los dardos que los hacen únicos y poderosos. La parafernalia, seguro, pero también lo simple del juego. Y el buen rollo que transmite. No hay momento más especial –raramente se da– que una tirada perfecta de nueve dardos. Cuando se consigue acertar en tres tiros seguidos de tres dardos hasta clavar los 501 puntos de una leg. Nos bastaremos de esa mística para hacer puntería nueve veces y radiografiar qué hay de este deporte debajo del gran escaparate del Mundial.

1. El deporte de las tabernas

Los dardos nacen y viven en los bares, en los pubs, donde se tira y se apuesta mientras se está con los amigos. Solo el olfato mercantil de los mejores jugadores en la década de los años 90 consiguió convertir el circuito mundial en algo luminoso e incluso carnavalesco, saliendo de las esquinas de las tabernas. En Catalunya, la mayoría de la veintena de clubes tienen su sede en algún bar. Las partidas se disputan los sábados por la tarde, antes de que se llene la parroquia.

2. Cada vez más global

Nadie les quitará a los ingleses ni el honor de las raíces ni el poder sobre las organizaciones mundiales, pero los dardos son cada vez más globales. Se juegan clasificatorios en todos los continentes. La Federació Catalana, con más de 200 jugadores, tiene ya 30 años de trayectoria.

3. Ejemplo de adaptación

Es uno de los deportes que mejor y más rápido supo adaptarse a este 2020 de pesadilla pandémica. Cerrada la vida y los bares, se inventaron los torneos a distancia con cada jugador y equipo compitiendo desde su casa. El reglamento y torneo de la federación catalana fue pionero a nivel mundial para superar el bloqueo del confinamiento.

4. El impacto del Mundial

La ascendencia del Mundial es cada año mayor. Tito Salvadó, presidente de la Federació Catalana, admite que los clubes notan que hay más jugadores o interesados con motivo del evento, que cada año suma más televidentes.

5. Sherrock, la gran ausente

Quien no estará este año será Fallon Sherrock, la primera mujer en ganar en el Mundial, que enlazó dos triunfos históricos hace un año y que quedó fuera del cla-

Una jugadora efectúa un lanzamiento durante una competición de dardos.

Catalunya fue pionera a nivel mundial para superar el bloqueo por el confinamiento

La World Darts la incluye como miembro de pleno derecho: ha jugado partidos contra España

sificadorio femenino. Solo habrá dos mujeres entre los 98 participantes.

6. El machismo inherente

La lucha de los dardos para emanciparse de lo peor de su pasado sigue y tiene camino por delante. Al desajuste de sexos, se suma que hasta hace dos años no se eliminaron las chicas del walk-on y que todavía sigan ahí las cheerleaders. Prosigue la cosificación de la mujer.

7. El ejemplo catalán

En Catalunya, para fomentar la feminización del deporte, el coste de la ficha es menor para las jugadoras, y en las competiciones de equipo se obliga a un mínimo de una jugadora por club. “Tenemos como objetivo la desmasculinización de este deporte

y proseguiremos con las apuestas que haga falta en este sentido”, dice Salvadó.

8. Catalunya-España, tan amigos

Los dardos son una de las pocas disciplinas en las que Catalunya está reconocida internacionalmente y se han jugado partidos entre selecciones catalanas y españolas. “Nunca ha habido ningún problema, al contrario. Es normal que coincidamos en la Mediterranean Cup; somos miembros de pleno derecho de World Darts”, explica Salvadó.

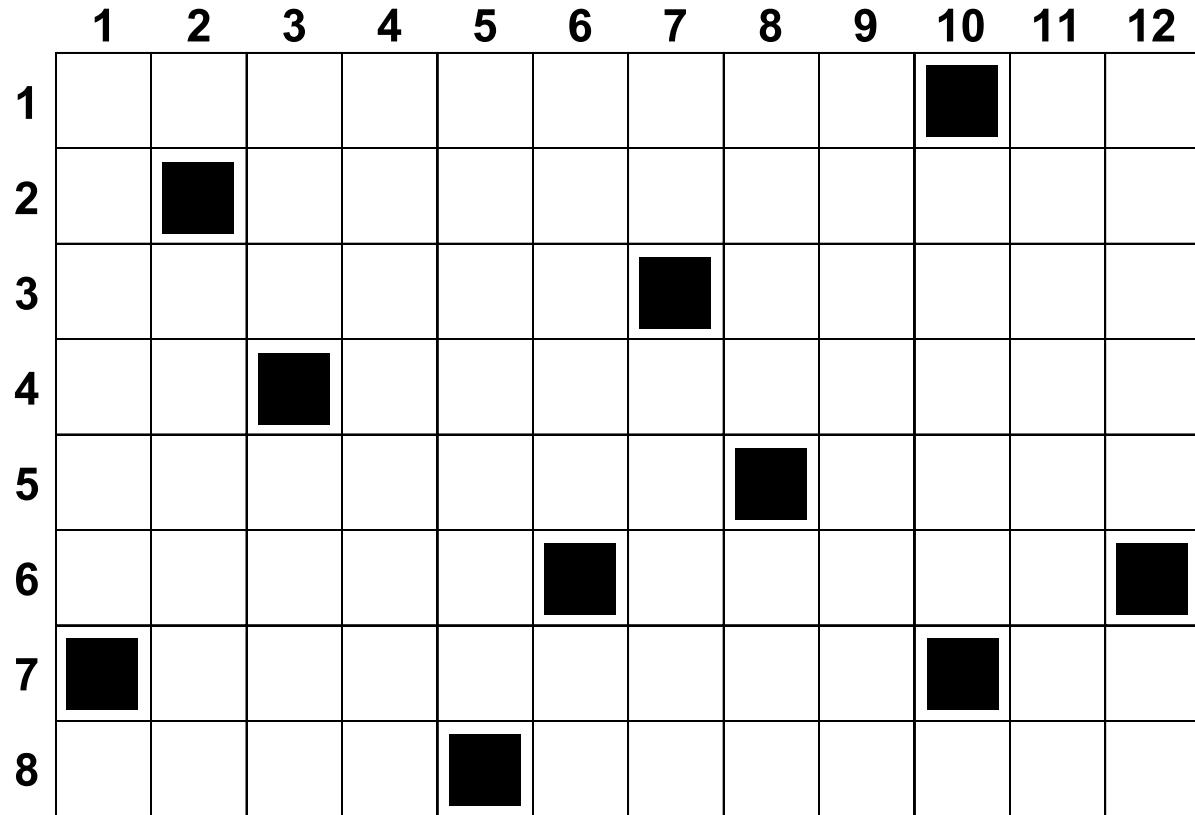
9. ¿Para cuándo un catalán?

En el Mundial de este año no hay ningún jugador español. Ni el valenciano Noguera, ni el mallorquín Alcinas, ni el canario Cristo Reyes se han clasificado. Uno se pregunta para cuándo un jugador catalán –o mejor, una jugadora catalana– en el gran evento navideño del Ally Pally. “Nosotros trabajamos bien para que salgan jugadores prometedores que puedan llegar a volar alto; hay tres que podrían dar ese salto, pero los dardos profesionales requieren de dedicación específica”, precisa el presidente de la catalana.

Tirados los nueve dardos, lo importante es en qué punto de la diana hayan dado y el valor que tengan, a futuro, desde la apuesta por la igualdad de la Federació Catalana a un posible efecto Mundial sobre los clubes catalanes. Ahora, a gozar del Mundial. Si pueden, mírenlo. No solo por tradición.

Passatemps

MOTS ENCREUATS

© 2020 www.pasatiemposweb.com

Horizontals

1. Massa cel·lular que prové de la segmentació de l'ooblast. Animal de companyia. 2. Canastra petita. 3. La antiga Sri Lanka. Exclamació que expressa l'admiració, la sorpresa. 4. Per tot l'... del món. Malaltia infecciosa de la pell deguda al *Streptococcus pyogenes*, que es presenta amb caràcters d'inflamació i enrogriment, acompanyats de febre. 5. Que té una sola inclinació. Un tipus d'escull de corall. 6. Formiga fecunda, mascle o femella, que posseeix ales. Tipus de monument prehistòric de Sardenya en forma de torre, anàleg al talaiot. 7. Piridoxina. Ibídem. 8. Ple d'ira, irat. Relatiu a la cavitat gàstrica.

Verticals

1. Tumor petit. 2. Dividir un terreny en erols. 3. Estar sense fer res. Persona o animal nat de poc. 4. Gènere d'aràcnids de l'ordre dels solífugs, de la família dels galeòdids, amb quèlics enormes i els pedipalps molt llargs. 5. Corbar l'esquena. 6. Davantal per pastar i per a altres feines. Magnesi. 7. Abreviatura de manuscrit. Màquina d'elevar aigua que consisteix en una roda horitzontal, accionada per un animal que dona voltes fermat a l'extrem d'un pal horitzontal solidari amb el seu eix. 8. Part principal de la caixa timpànica. Algú, qui sigui, en plural. 9. Remolta. 10. Gat mesquer. 11. Part de la medicina que estudia l'anatomia, la fisiologia i la patologia de l'orella. 12. Tela de burell. Abreviatura, bloc de cases.

SUDOKU

6				9	2		3
5	8		7	2		9	6
3			5		8	1	7
	6		3	9		7	1
		8	2				
	9				6		2
4		2		6	5		
	3				1		
8		5	1	3			6

© 2020 www.pasatiemposweb.com

Fàcil

9	6				5		
1			3				
7			9		2		
	4		2		6		
5		9	1	4	9		
3	7	5	1	4	9	8	2
8	1	2	5	3	6	7	4
4	9	6	7	8	2	5	1

Difícil

SOLUCIONS

1	4	3	6	7	5	9	8	2
2	5	9	8	1	3	4	6	7
7	6	8	2	9	4	1	3	5
6	3	7	4	5	1	2	9	8
5	2	1	9	6	8	3	7	4
9	8	4	3	2	7	6	5	1
3	7	5	1	4	9	8	2	6
8	1	2	5	3	6	7	4	9
4	9	6	7	8	2	5	1	3

Difícil

Fàcil

LES 7 DIFERÈNCIES

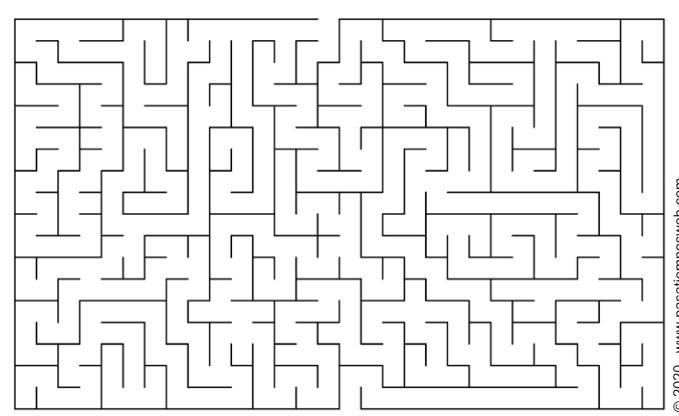

© 2020 www.pasatiemposweb.com

© 2020 www.pasatiemposweb.com

EL LABERINT

© 2020 www.pasatiemposweb.com

MOTS ENCREUATS: 1. Ovogēmma. Gos. 2. N. Canastereta. 3. Cebillan. Renol. 4. Or. Erispeila. 5. Monocili. Atol. 6. Alada. Nurag. 7. Adernina. Id. 8. Iros. Gasteral. Verticals: 1. Oncoma. l. 2. V. Erolar. 3. Oci. Nado. 4. Galoedos. 5. Encacar. 6. Manil. Mg. 7. Ms. Siniña. 8. Art. Uns. 9. Reparat. 10. Geneta. R. 11. Otologia. 12. Saial. Bl. Verticals: 1. Ovogēmma. Gos. 2. N. Canastereta. 3. Cebillan. Renol. 4. Or. Erispeila. 5. Monocili. Atol. 6. Alada. Nurag. 7. Adernina. Id. 8. Iros. Gasteral. Verticals: 1. Oncoma. l. 2. V. Erolar. 3. Oci. Nado. 4. Galoedos. 5. Encacar. 6. Manil. Mg. 7. Ms. Siniña. 8. Art. Uns. 9. Reparat. 10. Geneta. R. 11. Otologia. 12. Saial. Bl.

Jordi Bes

Com va començar el celler? Els meus besavis eren nascuts i casats a Gelida. Portaven vi a Barcelona, van trobar feina per al fill al forn del costat i es van instal·lar a la botiga. En els papers era taverna d'olis i sabons.

Venien vi a granel, però això va canviar. Després de casar-me vaig anar a veure les zones comercials d'Europa, on existia la botiga especialitzada. Vaig treure els vins a doll i hi vaig posar els embotellats.

Quin ha estat el secret d'aguantar 125 anys? No hem volgut mai acaparar el mercat. Quan surt el sol, surt per a tothom. Ens hem limitat a oferir un bon servei i venem el que verdaderament ens apassiona.

Què li van aconsellar les generacions anteriors i què diu ara als seus fills Meritxell i Ferran, que li han agafat el relleu. Em deien "treballa, treballa, treballa", fins que van dir "no treballis tant". Ara venen més preparats, amb carreres. La quarta generació hem estat de trepitjar carrer: hem anat a més de 70 països per coneixer zones i elaboradors.

Com ha canviat el consumidor de vi? El vi català ha costat bastant d'introduir, perquè hi havia una *riojitis* i una *iberitis* que la gent potser no se n'adonava. Un dels que va fer més publicitat del vi català va ser Rajoy, amb tots aquests problemes que hi ha hagut. La qualitat també ha pujat molt.

Què li diu a qui pensa: "Jo no hi entenc de vi". Amb els whiskys en fem olorar un dels Highlands i un d'Islay, i et diuen: "No en sé, però són molt diferents", i en veuen les característiques. Volem que la gent begui poc i bo, i que a més busqui les sensacions. Quan es té set, el millor és l'aigua.

A la botiga pot semblar que s'està en un museu. Tenim 100 anyades de vins i 4.500 referències d'arreu que ens han agrat, com ara vins de Porto del 1900, o sigui que tenim verdaderes joies i peces de museu.

S'associa prou Barcelona amb el seu passat i present vinícola? A mi m'agrada molt com ho fa Viena. Pots anar amb tramvia a la vinya, i cada any el primer vi que beuen és un most amb molt poc alcohol que la gent pren per purificar el cos ara, durant l'avent. Estic lluitant per vendre most aquí, però no hi ha mercat.

Recomaní'm un vi per Nadal. Primer hauria de saber què t'agrada. Ara no et pots perdre el vi novell, i depèn de què mengis podríem posar-hi el cava. Molta gent el posa a les postres, però posa'l a l'aperitiu. La copa no l'omplis gaire perquè si no s'escalfa, i posa una glaçonera a la taula. Semblen ximpleries, però aquestes coses hi fan molt.

NAT A LA BOTIGA

Toni Falgueras va néixer el 18 de desembre de fa 72 anys i li va passar com al seu pare: "Com que s'acostava Nadal i era quan més feina hi havia, vaig néixer a la botiga". El negoci, al número 65 del carrer Vallespir, llavors també feia de taverna.

Treballaven 365 dies l'any i obrien de 7 del matí fins a la mitjanit. "Estàvem dinant i la gent venia a comprar un quart de litre de conyac o mig litre de vermut, i ens aixecàvem de taula per despatxar", explica. Durant la pandèmia els ha ajudat vendre per internet, símbol d'uns nous temps. "Mai hauria tingut la gosadia d'anar a vendre a Singapur o Bèlgica", diu.

Toni Falgueras

"El secret d'aguantar? Bon servei i vendre el que ens apassiona"

És la quarta generació del Celler de Gelida, una botiga històrica que ven vins al barri de Sants de Barcelona i que ara ha celebrat el 125è aniversari

Para quienes quieren
leer lo que nadie más
se atreve a publicar

más detalle en <https://re.publico.es/>

R
La REPÚBLICA
de Público